

AUSTAVINDEN

Jul 2023

Første vinter i pulk

Organ for Vidrek Grendelag

44. årgang

Austavinden 2023

44. årgang

Redaksjonen 2023

Martin Indregard
tlf. 90 77 24 97
Epost: martini@online.no

Trond Østrem
Tlf. 99 31 77 10
Epost: trostrem@gmail.com

Torgunn Olsen
Tlf. 97187286
Epost: torguno@online.no

Torill Ranheim Hansen
Tlf. 91 13 44 93
Epost: torilr.hansen@gmail.com

Layout: Anders Øgsnes
Tlf: 90 98 61 17
Epost: adm@hildingstimen.no

Austavindens hjemmesider:

www.vidrek.no/Austavinden.
Her finnes også eldre årganger i PDF-format

Facebook - medlemsgruppe: <https://www.facebook.com/groups/272292762873862>

Utgiver: Vidrek grendelag Opplag: 80 eks.

Medlemskap i grendelaget kan tegnes av alle:

Støttemedlemskap	kr. 100 pr.år
Enkeltmedlemskap med Austavinden	kr. 350 pr. år –
Husstandsmedlemskap med Austavinden	kr. 500 pr. år –
Bare Austavinden:	kr. 200 pr.år (inkl. porto)

Betaling til konto: 4520.07.11 703
Betaling på giro/nettbank: husk å skrive hvem
beløpet er fra!

*Forsida: Vidreks siste tilskudd i befolkninga
nyter behagelige vinterdager fra pulken.*

Redaksjonslederen har ordet KA E DET SOM SKJER?

I år har vi opplevd ting man aldri skulle tru ville skje. Vi har vore vant til at planlegging og oppstarting av nye ting har vore relativt i takt med hverandre: først er det et behov, så har noen tanka og plana om korsen det kan løyses, så bygge man og starta opp det nye, og så er man i gang med drifta, og held på så lenge det er fornuftig, eller lønnsomt.

Sånn er det ikke lenger. Eg skal eksemplifisere det. Først drar vi til Mo i Rana. Der skulle man starte Norges – eller var det Europas? – største batterifabrikk, som het Freyr, og som skulle være et kron-eksempel på “det grønne skiftet”. 5000 arbeidsplassa skulle det bli. Flere miliarda kroner blei samla sammen fra private og statlige kil-der. For miliardan satte man opp en kjempestor fabrikk-bygning på Mo, mens noen hundre milliona gikk i lomman til direktørgruppa. Men så blei det stopp. Fabrikken skulle ikke brukes, for det kunne være mer å tjene på å satse på USAs industripakke. Så der står den tomme milliardfabrikken.

I Narvik var det Aker Solutions som kom på scenen og feide alle andre plana av banen med løfte om å investere 50 miliarda og skaffe 5000 nye arbeidsplassa her og (kor alle de folkan sku komme fra blei det ikke sagt så mye om.) Ballangsløira og flyplassområdet skulle bli fylt med fabrikk. Det ser kanskje ut til å kunne bli nokka aktivi-tet i Bjerkvik, men noen grønne fabrikk har de ikke satt i gang, til denne dag. Nu snakkes det mer om at “luften er gått ut av Narvik-ballongen”, ka nu det skal bety?

Her på Vidrek merka vi Aker sitt nærvær mest med at de påvirka forslaget til arealplanen. Noen – Aker? – fann på at man skulle flytte Ballangen camping langt unna Ballangsløira. Korfor ikke gjøre mat-jorda på Vidrek om til campingplass?

Så var det Narvik Nye Sykehus. Etter fleire års byggetid står det nye sykehuset ferdig som landets mest moderne, bygd i tråd med “sam-handlingsmodellen”, som det første i landet. Det har visst kosta 3-4 miliarda kroner. Tidlig i 2024 skal det starte opp. Alt er klart.

Da er det noen i Helse Nord som får ideen: sykehuset bør reduseres til bare dagkirurgi. Bort med akuttkirurgi og fødestue. Og korfor? Jo, fordi det er så vanskelig å rekruttere nok spesialista til Tromsø og Bodø. Nokka ingen trur vil skje.

Den nye logikken er visst at jo meir drastiske endringer og omkal-fatringer man klarer å finne på, jo bedre. Før måtte man bygge fer-dig, og så begynne å rive ned. Nu starter man riving før bygginga er ferdig. Og det ‘grønne skiftet’? Er det blitt ei honningkrukke for de som er flink til å krafse til seg miliarda som skulle løyse klimakrisa? Ka som skjer blir meir og meir usikkert. Vi på Vidrek får bare halde fram med de litt mindre oppgavan, relativt sett: ordne kloakkan våres, lage tursti, dyrke potet og flikke på husan. Og håpe på at det går seg til.

Martin

Året som har gått i Vidrek grendelag

Det har vært et relativt aktivt år i grendelaget. Her følger kort oppsummering.

Styret

har i inneværende år bestått av Trond Østrem, Mette T. Jenssen, Anita Ravn, Torgunn Olsen og Alf Harald Bjerkelund. Årsmøtet ble avholdt 19. februar. Etter det har det vært avholdt ni styremøter og ett medlemsmøte.

Påskekafe

Husflidgruppa inviterte til påskekafe 25 mars, og mange fant veien til dette arrangementet.

Vaskedugnad

Rundvaskdugnaden ble gjennomført på vanlig måte 15. april med mange hender som deltok og en kaffekopp og noe å bite i etter endt innsats.

Rusken

Vi møttes 10. mai, og vi ryddet i egen regi. Svevia fjernet søppelet for oss og har gitt oss godtgjørelse for innsatsen. Vi ryddet den vanlige strekninga fra elva og rundt Røsåshalsen. Været var bra, og vi avsluttet med ei trivelig stund med en kaffekopp og noe å bite i.

17. mai

Det ble ingen markering av nasjonaldagen, bortsett fra flaggheising ved grendehuset, siden det ikke lyktes å finne en arrangementskomité.

Julebasar

Julebasaren ble arrangert 11. november og er omtalt et annet sted i bladet. En stor takk til husflidsgruppa som har produsert fine gevinster og øvrige salgsprodukter.

Mange hender i arbeid under Rusken-aksjonen

Mat og drikke etter endt rundvask

Advent

Vi arrangerte julegrantenning og adventskafe første søndag i advent. Dette er omtalt et annet sted i bladet.

Bytte av vinduer

Alle vinduer er byttet i gymsalen og i klasserommet. Dette er nærmere omtalt i en egen sak. Prosjektet er støttet av Nordkraft gjennom Medvindmidlene, samt Breidablikk Gjestehus og Sparebanken Narvik.

Forlenget avløpsledning

Avløpsledningen er også oppgradert og forlenget ut til sjø. Dette er nærmere omtalt i en egen artikkel.

Uteområdet

Våre planer om å oppgradere uteområdet i nærheten av flaggstanga er i mellomtiden satt litt på vent. Grøftene rundt parkeringsplassen er rensket opp i, og det er også ryddet noe skog og kratt rundt plassen.

Taklekkasje

En taklekkasje over kjøkkenet er påvist og utbedret. Dette er nærmere omtalt annet sted i bladet.

Turstier

Samarbeidet med Utmarkslaget om å etablere en sammenhengende tursti fra elva og til Holtvika pågår fortsatt og nærmer seg ferdigstilling. Dette er omtalt et annet sted i bladet. Prosjektet har mottatt støtte fra Samfunnsløftet, Sparebank1 Nord-Norge.

Rydding i kjelleren

Vi har ryddet i kjelleren og fjernet en del møbler. Vi har dessuten ryddet i garderoben, i dusjrom og i badstua. Mye rask ble fjernet og kjørt til HRS, Djupvik.

Mer om dette annet sted i bladet.

Kommunens arealplan

Grendelaget tok grep da kommunens planer om å flytte Ballangen Camping til Vidrek kom for en dag. Vi inviterte Utmarkslaget til en felles aksjon, noe de takket nei til. Vi publiserte et leserinnlegg i Fremover. Dette er nærmere omtalt i en egen sak i Austavinden.

Styret ser tilbake på enda et år. Vi takker for godt samarbeid, tålmodighet og velvilje, og ikke minst, takk for alle hjelpende hender.

For styret,
Trond Østrem, leder og Anita Ravn, sekretær

Virak utmarkslag og elgjakta 2023

Utmarkslaget har i 2023 fortsatt å administrere elgjakta og fiske- og jaktkort for vårt område, som strekker seg fra grensen mot gamle Ballangen i vest, til forbi Mattisheimen i sør. Det elgjaktlaget vi inngikk kontrakt med i 2022, med Jim Øverli som leder, fortsatte også i år. De felte på ganske kort tid kvoten på 6 dyr. Også i år blei det brukt helikopter for å frakte ned elg, men denne gangen kom bare ett av dyrene luftveien.

Utmarkslaget deltok våren 2023 på møte for å diskutere hvordan vi skulle møte forslaget i Narvik kommune sin arealplan om at store deler av det sentrale Vidrek skulle settes av til campingplass, for å erstatte den nåværende Ballangen Camping i tilfelle de som skal bygge ut på Ballangleira skulle få behov for mer grunn rundt sine anlegg. Nå endte saka denne gangen med at hele arealplanen blei utsatt til neste bystyre var valgt. Det betyr sannsynligvis at det nye bystyret får saka til behandling en gang i 2024. Så får vi se om Vidrek Camping blir foreslått også i den planen. I så fall må vi ha en grundig

debatt i Virak utmarkslag om hvordan vi stiller oss til et slikt forslag.

Utmarkslaget vedtok på sitt årsmøte at alle som produserer høyballer på nedsida av E6, sørger for å få disse fjerna før 1. november hvert år. Dette for å prøve å unngå påkjørsler av elg som går over veien for å finne mat i høyballene.

På årsmøtet i Virak utmarkslag ble dette styret valgt for året 2023:

Leder: Martin Indregard
Nestleder: Roger Røsås
Sekretær: Sølvi Øgsnes
Kasserer: Ivar Ravn
Styremedlem: Marius Hansen
Varamedlemmer: Øystein Bjerkelund og Lill Ljunggren.

Martin

Kommuneplanens arealdel Narvik

Henning Larsen har på oppdrag fra Narvik kommune utarbeidet en arealplan for kommunen. Punkt 4.10.6 berører oss.

Planen beskriver følgende:

For å sikre grønn industri på Ballangleira er det ønske å flytte eksisterende campingplass i Ballangen. Virak er sett som et attraktivt område som kan erstatte eksisterende areal. Området er lett tilgjengelig og fyller flere kriterier for etablering av en campingplass med tilgang til sjø.

Samlet vurdering og konklusjon fra Henning Larsen er:

Tiltaket samsvarer med statlige retningslinjer som sier at det skal tas hensyn til natur- og friluftsliv og landskap. Det vil være viktig å sikre nasjonale og regionale interesser ved å sikre strandsonen og ikke bygge langs sjøen. Tiltaket samsvarer med kommunens sosiale mål, om å ha trygge og tilgjengelige arealer til møteplasser for alle, samt utbedre og tilrettelegge eksisterende grøntområder som sosiale møtepunkter, og sikre grøntområder og friluftsområder.

Kommunedelplan inntegnet på flyfoto

Samtidig kan tiltaket gi utfordring angående vern av kulturminner og kulturmiljøer, og begrense nedbygging av

dyrket mark. Tiltaket anbefales ikke.

unngått.

Kommunen kommer til en annen konklusjon:

Forslaget følges delvis opp i kommuneplanen. Området på sørsiden av E6 tas ut. Forhold avdekt i konsekvensutredningen må utredes på neste plannivå. Tas delvis med videre.

Arealplanen blir møtt med sterke reaksjoner fra mange hold, og det er mange foreslåtte tiltak som får gjennomgå. Vår egen Anne Berit Søfteland skriver et innlegg i Fremover 25. april hvor hun påpeker at planen er svært omfattende og at enkelte forslag er lite gjennomtenkte. Hennes parti, Senterpartiet, har stemt for å utsette saken. Hun skriver videre:

Når i tillegg planen rører noko med det mest grunnleggande, og det er matjorda vår, dyrka og dyrkbar jord. Som i forslaget med å flytte campingplassen i Ballangen til Vidrek, da kjenner undertegna og Senterpartiet at det smertar. I det grøne skifte må me ikkje risikere at det grunnleggande som lokal matproduksjon og lokal matberedskap står i fare.

Har ikkje fått oversikt enda over kor mykje matjord planen vil bandlegge, noko Senterpartiet ønskjar å få svar på.

Det bør Fremover ta innover seg, at det er ei grense for kor mykje av matjorda vår kan avståast for grøn industri. Kor spenstig hadde ikkje det vore å ta tak i, Herr Redaktør!

Også Ragne Johnsen Megård fra SV tar bladet fra munnen. Hun kritiserer Fremovers redaktør:

Christian Senning Andersen har nå vært ute to ganger i egen avis for å kritisere flertallet i kommunestyret. Først var vi feige da vi ikke ønsket å presentere en plan vi ikke står inne for, så for at vi inviterer innbyggerne til diskusjon rundt konfliktfylt arealbruk.

Hun skriver også:

Når rådmannen legger frem forslag til arealplan blir det kommunestyret sin plan, da eier politikerne planen videre i prosessen. Politikerne overtok en plan som inneholder en rekke kontroversielle forslag til arealbruk, forslag som ikke har vært til politisk diskusjon. En god planprosess involverer kommunestyret tidlig i prosessen. På den måten vil planen bli formet av et (politisk) flertall fra start til slutt. Det ble ikke gjort.

Når et kommunestyre legger en plan ut på høring er det som å si til befolkningen "Dette tenker flertallet er en ok idé, hva mener dere?"

I dette tilfellet var flertallet skeptisk til planens innhold, eller opplevde å ikke kjenne den godt nok. Arealplanlegging handler om bruk og vern av areal. Det ligger mye politikk i en slik avveining. Med tidlig politisk involvering kunne mye vært avklart tidligere og utsettelse kunne vært

Vidrek grendelag drøftet saken med Virak utmarkslag og foreslo et felles debattinnlegg. Utmarkslaget ble ikke med på et avisinnlegg, men ville uttale seg senere i et høringssvar, og de ønsket at vi lager folkemøte, med eller uten kommunen til stede. Grendelaget skrev deretter et avisinnlegg som sto på trykk i Fremover 12. mai. I samme avis kom nyheten om at kommunestyret vedtok å sende kommuneplanens arealdel tilbake til rådmannen, og så fremmes på nytt etter valget – for det nye kommunestyret. Slik står saken.

Grendelagets avisinnlegg gjengis i sin helhet nedenfor.

Trond

Hvordan flytter man en campingplass?

Avisinnlegg fra Vidrek Grendelag

Å flytte en stor campingplass er et omfattende arbeid. I likhet med andre store arbeidsoppgaver, krever det nøye planlegging og gjennomtenkte løsninger. Hvordan skal arbeidet gjennomføres, og hvor skal campingplassen plasseres? Det er viktig å ikke forhaste seg i en slik prosess. Man ønsker ikke å legge campingplassen til et sted med uoversiktlige trafikkforhold, hvor det ikke er tilstrekkelig tilrettelagt for strøm, vann og avløp, og hvor private hus og veier deler opp området. Og det er særlig viktig at man ikke bygger ned verdifull dyrkingsjord. Vi lever i urolige tider hvor matsikkerhet blir et stadig mer sentralt tema.

I kommuneplanens arealdel § 10.7.3. er Vidrek angitt som et erstatningsområde for eksisterende campingplass i Ballangen. Området ligger på begge sider av E6 i ved de gamle naustene og moloen. Planen legger opp til konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse, ikke minst med fokus på jordvern og forvaltning av strandsonen.

I risiko- og sårbarhetsanalysen av prosjektet legges det vekt på at tiltaket vil berøre natur og biologisk mangfold. Det er registrert 23 funnsted av kulturminner innenfor planområdet, og rett utenfor planområdet er det registrert to bosetningsområder som er automatisk fredet. Analysen fastslår også at det er stor sannsynlighet for at kulturlandskapet forringes ved en eventuell utbygging. Området har ei svært lang og rikholdig historie, og generasjoner av mennesker har en sterk tilknytning til plassen. Viktigst av alt er at planområdet ligger innenfor areal med fulldyrka jord, og nedbygging av dyrkamark blir vurdert som svært negativt. Risiko- og sårbarhetsanalysen anbefaler ikke tiltaket. Kommunen velger likevel å følge tiltaket delvis opp i kommuneplanen, etter at området på sørsiden av E6 er tatt ut.

Eksisterende avkjøring fra E6 til området ligger svært nær en bakketopp som hindrer innsyn mot sydgående trafikk. Området er gjennomskåret av flere private veier, og det ligger 20 bygninger innenfor området, både bolighus, fritidsboliger, uthus og naust. Det er ingen gang- og sykkelsti i området, og eneste gjennomfartsvei er E6. Området har begrenset vannforsyning, og det er ikke etablert felles avløpsnett.

Jordlovens § 9 beskriver bruk av dyrka og dyrkbar jord: Dyrka jord må ikkje brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida. Kommuneplanens arealdel beskriver jordvern i § 2.10.21: I alle typer plan- og byggesaker som tillater formålsendring eller omdisponering av dyrka

eller dyrkbar mark skal det kreves en plan som sikrer at matjordlaget brukes til oppfylling av område for nytt matjordareal, nydyrking eller forbedring av anna dyrka eller dyrkbar mark til matproduksjon. Det skal utarbeides en matjordplan som sikrer at matjorden ivaretas. Det må utarbeides bestemmelser i reguleringsplanen som sikrer at matjorda ivaretas i henhold til matjordplanen.

Når man skal flytte en campingplass, er det viktig å ha et egnet område å flytte den til. Det foreslåtte området på Vidrek er ikke et egnet område, med sin verdifulle dyrkingsjord, sine kulturminner, sin manglende infrastruktur, sin trafikkfarlige plassering, og med eksisterende veier og bebyggelse.

Styret i Vidrek grendelag

Julegrantenning og adventskafé

3. desember opprant med klart vintervær. Liv hadde gitt oss ei flott julegran, og presis klokka 17.00 ble lysene tent. Vanligvis blir dette etterfulgt av utendørs servering av gløgg og pepperkaker, men i år var det åtte kalde blå minusgrader, så vi trakk inn i gangen og nøt gløgg og pepperkaker der.

Deretter fortsatte adventskafeen inne i gymsalen. Rundt tretti små og store hadde funnet veien til grendehuset. Etter at alle hadde forsynt seg med mat og drikke, vartet vi opp med en nyskapning, nemlig en anagram-quiz. Folk skulle stokke bokstaver og finne løsningsord som hadde med advent eller jul å gjøre. Den som først løste oppgaven, vant en marsipangris.

Etterpå var det en runde åresalg, og salget gikk strykende. Trekninga ble avsluttet med to fruktkurver.

Det ble en tilbakelent og hyggelig ettermiddag, og det virket som om alle koste seg denne vinterklare adventsøndagen.

Trond

Julegrana er tent.

Årsmøte

Vidrek grendelag avholder årsmøte 18. februar kl. 18.00.

Saker som skal tas opp på årsmøtet, må være styret i hende innen 15. januar.

Styret

Husflidgruppa i 2023

Nok et år er passert og Austavinden er i rute. Husflidgruppa treffes annenhver tirsdag på grendehuset, og vi kan være opp til 14-15 damer fra 12 til 75 år. Det er ei fin ordning, for så treffer man de fleste naboene i bygda. Praten går og latteren sitter løst, så vi har det trivelig i lag. Håndarbeid blir produsert i store mengder. Det topper seg mot julebasaren, noe som vises på salgsbordene. Uten husflidgruppa hadde det ikke vært rare greian. Vi har selvfølgelig kaffepause med godt tilbehør, og det tar vi oss av to i slengen, samt vasking og rydding. Det er plass til flere og man trenger ikke gjøre håndarbeid for å være med. Så til dere som har tenkt tanken, ta laus og kom og vær sammen med oss.

-Toril-

Skinntreff

Vi har skinntreff i starten av måneden og er en fast gjeng som møter opp. Alle har gått sy- og trykkekurs her på grendehuset og kommer gjerne tilbake. Det skulle være nytt sykurs med Bjarne Jota i september, men noe kom i veien så det ble utsatt til utpå nyåret. En ny dato er ikke bestemt. Det er Nordnorsk Pensjonistkole som arrangerer kurset, og det er bare å gå inn på skolens nettsider for å se hva slags aktiviteter de har.

Vi starter opp med nye treff i februar neste år, får med sykurset, og fortsetter en gang pr måned til det blir vår.

-Toril-

Prosjekt tursti og skiløype

Året 2023 brakte oss viktige steg videre på prosjektet med å få i stand en god tursti fra Holtvik til Storelva.

Det viktigste var at vi – etter 4 søknader til diverse banker og støtteordninger – fikk napp hos den femte: Sparebanken Nordnorge. Fra det de kaller “Samfunnsløftet” fikk vi bevilga 70.000 kr. til stiprosjektet vårt! I søknaden beskrev vi en plan med utjamning av traseen, rør for å lede bort vann, et par bruer, noe fyllmasse, samt dugnad med rydding. Banken utbetaler midlene om 2 år, når og hvis jobben er gjort. Inntil da må vi sjøl forskutere de utlegg vi har.

Det betyr at vi i løpet av de neste to årene må gjøre jobben ferdig. I 2023 fikk vi fullført ryddejobben med trefrydding ovafor Bjerkelund. Svein gjorde en flott jobb med å utbedre vegen forbi Vidrek gravlund, langs Banmyra og noe videre i retning Storelva. Alf Harald og Roger har fått i stand bærebjelker (sviller) til bru over Hamvikelva.

Turstigruppa hadde i høst et møte med Noranett, som stilte seg positiv til det arbeidet som skal gjøres med stien under høyspentlinja (i alle hovedsak fra grendehuset til Gluggeberget). Men alt arbeid under høyspenten må gjøres i samråd med en sikkerhetsansvarlig fra Noranett, som skal godkjenne hva slags maskiner og operasjoner som er aktuelle. Noranett hadde ellers ei positiv holdning til at dette var godt gjennomførbart.

Så - fra mai/juni neste år går vi laus på oppgaven. Sommeren 2024 blir det en del dugnadsbehov, i tillegg til maskinkraft. Tursti-gruppa er optimister når det gjelder oppdraget.

Martin (på vegne av Turstigruppa: Øystein, Viggo, Svein, Asbjørn og Martin)

Nytt fra eiendomsansvarlig

2023 har vært et år med stor Å når det gjelder oppgraderinger på grendehuset. Det har vært gjennomført to store prosjekter; bytting av vinduer på grendehuset og oppgradering av avløpet.

I januar henta vi strøsand og fylte opp kassen utenfor grendehuset.

I februar ble kjøkkentaket reparert. Den innvendige takskaden kom av en utvendig taklekkasje som forøvrig ble tettet på utsiden ifjor. De ødelagte takplatene i kjøkkenet ble tatt ned, og nye satt opp. Da dette ble ferdig, ble resten av halve kjøkkenet sparklet og malt. Dette malearbeidet var påbegynt i fjor. Da arbeidet på kjøkkenet var gjort, ble det vasket rundt. I mars ble det flikka på gulvet nede

i gangen, I mai ble det ryddet i rommene i kjelleren som tidligere ble brukt til garderober, dusj og badstu. Det som stod der inne ble rett og slett revet ned og kastet ut. Det

Etterfylling av sandkassa

dreide seg om garderobebåser, en vegg, badstuovn med brantmur, samt andre ting som er blitt lagret over tid der. Noe ble brent i fjæra, men mesteparten ble lastet opp på henger og kjørt på dungen.

Vaskedugnad ble gjennomført i april. Rusken ble gjennomført i mai.

Som nevnt i fjorårets utgave av Austavinden har vi en egen vinduskomité som har jobbet med å innhente priser og tilbud på nye vinduer. De søkte også på midler til dette prosjektet.

Til sammen fikk vi 80 000 kroner til bytting av vinduer. Dette skal gjøres i to faser; fase 1 er

utskifting av vinduene i hovedetasjen. Fase 2 er vinduene i kjelleren. I år har vi holdt på med fase 1. Vinduene ble bestilt, og deretter levert i mai.

I starten av juni begynte arbeidet med å skifte vinduer. Før St. Hans var dette arbeidet gjort (dette arbeidet omtales mer en annen plass i bladet).

Etter dette ble kjøkkenvinduet mot Æ6 bytta. Dette vinduet hadde vi fra før.

I juli ble gresset rundt gendehuset og parkeringsplassen klippet (og samlet opp). Gresset ble klippet igjen senere på sommeren. Snora på flaggstanga blei byttet ut.

Yttertrappa fikk en ny runde med beis tidlig i høst. Trappa innenfor inngangsdøra ble skrapet, sparklet og malt, og fikk seg en runde med maling i høst (ikke den delen nedover til kjelleren).

Prosessen med å utbedre avløpet har gått over noen år. Foruten et godt stykke papirarbeid, ble selve arbeidet startet opp i september. Jobben ble ferdigstilt i oktober (dette arbeidet omtales mer en anna plass i bladet).

Da vi hadde tilgang på minigraver i høst, ble det gadd ei drenggrøt på oversiden av flaggstanga mot skogen. Der kan det komme mye vann ned. Samtidig ble restene av det gamle gjerdet fjernet. I samme slengen ble drenggrøfta på oversiden av parkeringsplassen gravd opp.

Grendehuset brukes jevnt av husflisgruppa og av til av skinnsynerne. Grendelagstyret og styret i utmarkslaget har sine møter der. Ellers har klasserommet vært utleid til samisk kurs, noen kvelder til kurs i kunstterapi og jordskifteretten en dag. Noen private arrangementer har det også vært.

Tiden vil vise hva vi gjør fremover. Etter mange års bruk, bærer kjøkkenbenkene mellom vaskene og oppvaskmaskinen preg av det. Vi har sett litt på dette og vurderer storkjøkkenbenker i stål. Ellers er det behov for å fornye

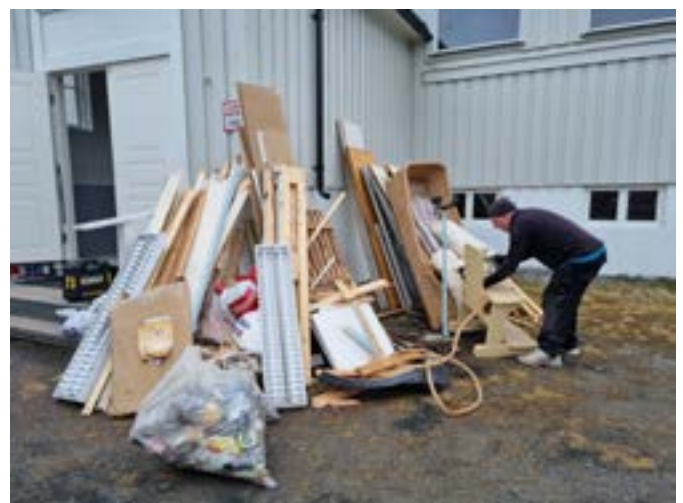
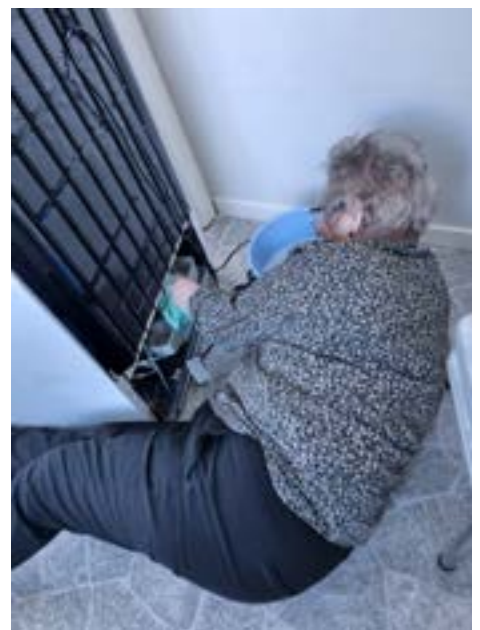
utstyr som er vel brukt, for eksempel vaffelkakejernet.

Resten av vinduene nede i kjelleren håper vi å bytte på et tidspunkt. Det er også et ønske om å fornye gymsalen. Med andre ord nok å ta tak i hvis vi vil.

I vinter kjøpte vi nye gardiner til sløydsalen nede. I høst ble det er kjøpt nye kaffekrus.

Juletrøet fikk vi av Liv Overvåg. Takk! Svein og Tor Arne satt det opp.

Eiendomsansvarlig Torgunn og medhjelper Tor Arne

Nye vinduer på grendehuset

Gjennom årene har vi sett behov for å bytte ut vinduene på grendehuset.

Som nevnt i fjorårets utgave av Austavinden har vi en egen vinduskomité som har jobbet med å innhente priser og tilbud på nye vinduer. Den består av Torfinn Larsen, Tor Arne Jenssen og Tor Arne Jespersen. De har søkt på midler til dette prosjektet. Dette resulterte i at grendelaget fikk 30 000 kroner i 2022 av sparebanken Narvik til bytte av vinduer. Arbeidet med å søke midler til dette prosjektet fortsatte, og resulterte i at grendelaget fikk ytterligere 50 000 kroner fra Nordkraft gjennom Medvindmidlene. Vi fikk også støtte av Breidablikk Gjestehus. I første omgang ble vinduene i hovedetasjen byttet. Dette kalles fase 1 i prosjektet. Etter grundig oppmåling ble vinduene bestilt hos Byggtorget, og deretter levert i slutten av mai. Bestillinga inneholdt også føringer og listverk.

Alf Haralds spesialdoning

Alf Harald Bjerkelund, Tor Arne Jespersen og Svein Ravn fikk vinduene inn døra på siden grendehuset (nødutgangen). Dette ble gjort ved hjelp av en spesialdoning som Alf Harald har.

I starten av juni begynte selve arbeidet. Først ble det rigget stillaser utenfor og inne i gymsalen da utskiftinga skulle begynne der. Arbeidet var velsignet med godt vær. Da stillasene var på plass, ble vindu for vindu tatt. Alf Harald og Tor Arne laget et feste for ei talje for hvert vindu bortover. I gymsalen er vinduene høyt oppe på veggen, derfor ble festene satt rette under taket. Ved hjelp av talja skiftet de vinduene ganske effektivt. Gammelt vindu, føring og isolasjon måtte først ut. Så ble det gjort klart til nytt vindu. Da det nye var på plass, ble det festet og sprøytet isolasjon rundt.

Etter dette stod klasserommet for tur. Stillasene ble rigget på nytt. Nye fester til talja ble satt på utsiden av veggen. Gammelt ble tatt ut og nye satt inn. Disse vinduene er større og tyngre enn vinduene på gymsalen.

Vidrek grendelag har nylig byttet vinduer i klasserommet og i gymsalen. Nordkraft har gitt økonomisk støtte til dette tiltaket gjennom Medvindmidlene.

Selve utskiftinga av vinduer tok under ei uke. Etter dette ble det satt inn føringer og montert lister. Tilsammen blei det bytta 10 vinduer. Gunn, Randi og Torgunn sørget for at det ble en matbit underveis.

Underveis og etter arbeidet blei det rydda. De gamle vinduene og annet "Ei pølse med brød - med ketchup og løk" rask ble kjørt på

dungen.

Da alt var ferdig, ble det vasket på grendehuset av styret.

Vi er veldig fornøyd med å få nye vinduer. Dette er virkelig løft for grendehuset. Forhåpentligvis vil disse vinduene gjøre et positivt utslag på strømregninga. I motsetning til de gamle vinduene som var malt igjen, kan de nye åpnes når man ønsker det.

Vi håper etterhvert å få gjennomført fase 2 av prosjektet; utskiftinga av alle vinduene i underetasjen.

-Torgunn

Godt å ha store golv tilgjengelig...

Sølvi kunne ikke tåle at det "nye" grendehuset ikke skulle ha sponser på vinduene, så disse ble sponset av Breidablikk Gjestehus

Siste hånd på arbeidet - en skikkelig rundvask!

Åpen gård på Nøisomheten minigård

To ganger i sommer har det vært åpen gård hos Shanny, "gubben" Steffen og sønnen Dennis. Som vi så i fjorårets Austavinden holder de til på gamle Nøysomheten. De har valgt å kalle gården for Nøisomheten minigård.

Åpen gård viste seg å bli et populært tiltak. Flere hadde lyst å hilse på alle dyrene som bor her. Det kan nevnes tre hester, høner og haner, ender, kaniner, hunder, ei katt og to skilpadder. To geiter var lånt inn for anledningen. I etterkant har det også kommet til en slange som heter Geir-Tore.

De anslår at det kan ha vært rundt hundre besøkende tilsammen på de to dagene. Været var bra ved begge anledningene. Det var naturlig nok mange barn i følge med foreldrene, men også andre. Besøket fordelte seg utover

dagen, begge dager, slik at parkering gikk greit. Utover det å se på alle dyrene, kunne du få

kjøpt noe å spise og drikke. De solgte også egg så langt det rakk. Å komme på besøk kostet ingen ting, men man hadde mulighet til å gi en skjerv til gården hvis man ønsket.

Gode tilbakemeldinger gjør at de trolig vil fortsette med åpen gård til neste år!

Austavinden synes det er et bra tiltak og ønsker dem lykke til!

Torgunn

Avløpsledning fra grendehuset

Omsider er prosjektet fullført, og ledninga ligger i bakken hele veien fra septiktanken ved E6 og ut i sjø ved Fenes. Arbeidet har pågått i høst, og det startet med skogrydding og fjerning av trerøtter. Vi fikk leid en gravemaskin svært rimelig, og Alf Harald Bjerkelund har ledet arbeidet og utført gravearbeidet.

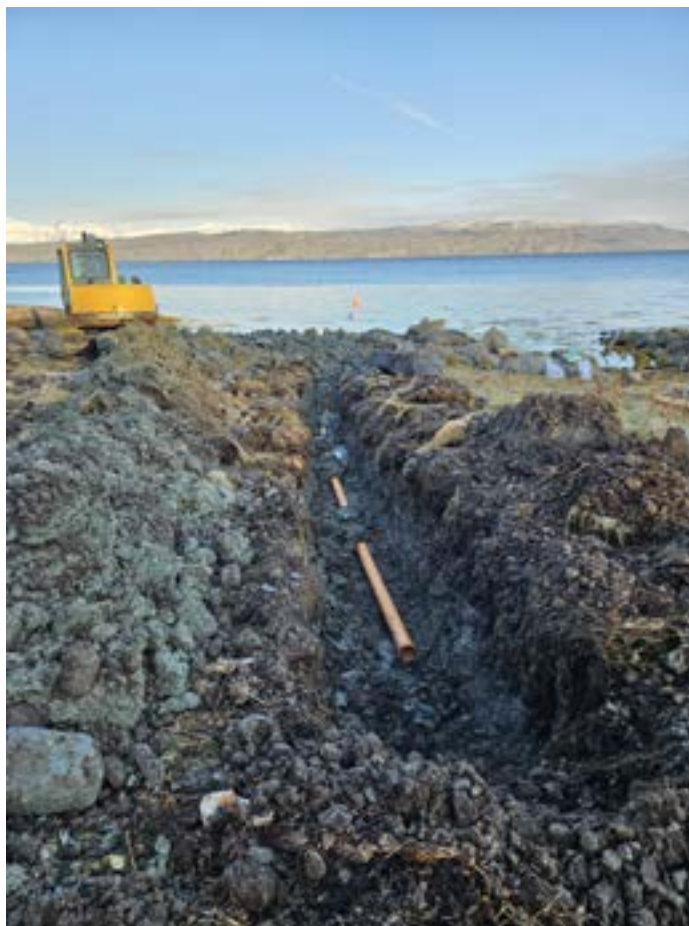
Det har vært en kronglete prosess med flere alternative traseer før vi endte opp med den endelige løsninga som går på vestsida av Torkil Hansens hyttetomt og naust. Det var meningen at han skulle koble seg på og dele utgiftene for fellesanlegget, men han valgte å trekke seg, siden hans stikkledning ble ganske lang, og siden han allerede har et godkjent system.

Det hadde ikke vi tidligere. Den gamle ledninga gikk under E6 og ut i bekken i Manddalen. Dette utløpet er nå fjernet, og den nye ledninga er koblet inn på den gamle like ved det gamle utløpet. Ledninga fortsetter forbi hytta og munner ut mellom Fenes og støa til hytteeieren. Ledninga munner ut under laveste lavvann og er ikke synlig i terrenget.

Bilder og annen dokumentasjon er oversendt rørlegger Reidar Hansen. Han skrev søknad om utslippstillatelse for oss, han fikk den godkjent, og han rapporterer inn til Narvik Vann at arbeidet er utført. Når vi får endelig godkjenning av anlegget, kan vi omsider avslutte dette prosjektet.

For vår del er arbeidet utført. En stor takk til alle som har bidratt med utstyr, arbeidsinnsats, kaffe og kaker eller på andre måter! Det er godt å ha det unnagjort, og vi klarte å gjennomføre det under budsjett.

Trond

Nedre del av ledninga legges.

...og så var ledninga pent på plass i bakken

Skogrydding

Julebasaren 2023

Lørdag 11. november arrangerte grendelaget den årlige julebasaren, tradisjonen tro. Klokka ti åpnet vi dørene, og vi holdt på til klokka fire om ettermiddagen. I ellevetida begynte det å strømme på med folk, og fram til klokka ett var det fullt. Parkeringsvaktene hadde sin fulle hyre med å finne plass til bilene, og gjestene inntok både kafé og salgsutstilling.

I kafeen kunne man nyte kaffe og kaker, vafler og lapskaus, for å nevne noe. Det ble avviklet fire runder med åresalg, boklotteriet solgte jevnt og trutt, og tombolaen rullet og gikk hele dagen. Husflidsgruppa hadde som vanlig laget ei salgsutstilling av sine håndarbeidsprodukter, i tillegg til salg av lefser. I kjelleren var det også salgsutstillinger: Tupperware, Oriflame-produkter, tinntrådarbeider og abstrakte malerier.

Stille før stormen. De første gjestene er på plass.

Kafeen hadde ei total omsetning på rundt hundre tusen kroner, inkludert loddsalg, trommel og åresalg. Netto resultat ble over nittifem tusen kroner og sikrer laget visere drift i kommende år. Husflidsgruppa omsatte for mer enn sytti tusen kroner.

Et slikt arrangement krever

Tombolaen er i gang, og gjestene lar seg friste av fine gevinster til loddsalget.

mye egeninnsats og mange hender, men det overveldende besøket vitner om at vi treffer noe hos folk, og enkelte gjester ble sittende i kafeen hele dagen. Det ser ut til at vi klarer å skape ei intim ramme som de større julemessene rundt omkring i distriktet ikke klarer å matche. Og fornøyde gjester er absolutt lønn for strevet.

Trond

Juletreffesten 2022

Det var en ettermiddag med oppholdsvær, men mye vind. Senere på kvelden frisknet det på til storm. Likevel var det bortimot 50 personer med smått og stort som tok turen til grendehuset denne romjulsdagen. Blant de fremmøtte var det mange barn.

Det ble flere runder med sang og gang rundt juletreet, akkompagnert av undertegnede, og mellom øktene med juletrengang var det mat og kaffe inne på klasserommet, med smørbrød og kaker til kaffen.

Under den andre runden med juletrengang dukket hele tre julenisser opp, til barnas store fryd. To av nissene delte ut gaver, mens den tredje sjenerte lille nissen så vidt gløttet inn gjennom døra før han stakk av.

Dette ble et svært vellykket arrangement, og folk lot til å trives. En stor takk til komiteen som hadde skaffet til veie ei flott edelgran og laget ei fin ramme rundt denne tradisjonelle festen.

Trond

Det gjøres klart til gang rundt juletreet.

Midnattsoltrappa

Når man kjører nedover Spansdalen fra Fossbakken mot Tennevoll, dras blikket mot et spektakulært fossefall på motsatt side av dalen, under den majestetiske Spanstinden. I nyere tid faller også blikket på ei lang mørkebrun tretrapp som snirkler seg opp mellom knauser og rundt en berghammer. Det er Midnattsoltrappa som inviterer til en luftig tur opp mot fjellplatået.

Mange av trinnene har et påmontert navneskilt i front på høyre side. Det betyr at noen har betalt 1100 kroner per trinn for å eie ett eller flere trinn. Dette inngår som en del av finansieringa av trappa. For øvrig er prosjektet finansiert gjennom spillemidler, støtte fra Samfunnsløftet og fra Nordenfjeldske. Seks lokale foreninger gikk sammen og dannet et samvirkeforetak: Midnattsoltrappa SA. Disse er Lavangen idrettsforening, Soløy idrettsgruppe, UL Fram, UL Rett Leid, Lavangen fjellvandrerslag og Spansdalen grendeforening. Byggverket ble satt sammen i moduler av firmaet Tre-Steg AS, som har spesialisert seg på å bygge tilpassede tretrapper i ulendt terreng. Monteringa begynte høsten 2022 og ble fullført i sommer. I begynnelsen av juli ble trappa offisielt åpnet og kan benyttes året rundt.

Første del av trappa bærer rett opp i lia

Når man tar av fra Fossbakken og kjører nedover Spansdalen, tar man av til venstre der det er skiltet Moen, krysser Spansdalselva og følger Holmeveien trehundre meter til samfunnshuset og parkerer der. Deretter går man sekshundre meter videre langs veien til foten av trappa. I løpet av 2117 trinn byr trappa på ei stigning på 380 meter og en distanse på rundt 900 meter. Trappa er også utstyrt med flere utsiktsplattformer.

Trappa ligger fint i terrenget og åler seg rundt bergknatter

Henrikfossen

De sprekeste kan fortsette fra enden av trappa og videre på merket sti opp til toppen av den før nevnte fossen, Henrikka fossen, som har et fall på 250 meter. Stien er omtrent en kilometer lang og har ei stigning på rundt tohundre høydemeter. I de opprinnelige planene var det tenkt at man kunne klatre i en såkalt jernvei (via ferrata) opp langs stupet og til toppen av fossen, for deretter å gå ned langs stien og trappa. Om disse planene fortsatt er aktuelle, vites ikke.

Uansett, trappa er spennende nok som den er og byr på storslått utsikt utover Lavangen, med Spanstinden som en ruvende kulisse i bakgrunnen. Trappa har blitt et svært populært turmål, og i begynnelsen av september var det registrert nærmere 8000 passeringer. Undertegnede har ikke hatt anledning til å gå trappa og stien ennå, men turen står høyt oppe på lista over nye og spennende turmål.

Flott utsiktsplattform ved enden av trappa

Trond

Aina ypper seg mot Tromsø-væringene

21. mars kunne man lese i Nordlys at Aina Olsen i Kvaløylvågen kunne varte opp med drivstoffpriser som var betydelig lavere enn i Tromsø: Drøyt to kroner mindre per liter for bensin og knappe tre kroner mindre per liter for diesel. Det hadde likevel ikke vært noe rush av Tromsøværingene på Kvaløytur, kunne hun fortelle.

Billig drivstoff hadde heller ikke så mye å si for omsetninga ved Kvaløylvågen Landhandleri, blant annet fordi pumpene er døgnåpne, og det er ikke butikken.

En morsom sak er det i alle fall, og det gjør godt å sette byfolkene på plass en gang iblant.

Trond

Nytt fra Storhågen

Undertegnede har felles septiktank og infiltrasjonsanlegg sammen med Anita og Esben. I sommer fikk vi omsider oppgradert dette anlegget. Det var Terje Kristensen som utførte arbeidet på vegne av ASCAS, mens Esben og jeg sto i grøfta med krafse og spade. Vi har nå et godkjent avløpsanlegg.

Fullt så hyggelig var det ikke å oppdage at taket mitt lekker rundt pipa. Det er ikke mye vann som kommer inn, så foreløpig har jeg kontroll, men til sommeren må det tettes skikkelig, og troa må utbedres der den er blitt vannskadet.

-Trond

Har Aina Tromsøs laveste bensin- og dieselpriser?

Billig i distriktet

BEP: Aina Olsen er sjef på Nærbutikken i Kvaløylvågen.

FOTO: TORBJØRN KJØRUM

Aina Olsen selger drivstoff som er langt billigere enn i Tromsø sentrum.

BENSINPRISER

Fredag kveld hadde Nordlys en grundig sjekk av bensinpriser i Tromsødistriktet og på Tromsøya. All bensin lå på 24 tallet per liter fredag. Lørdag formiddag spekket vi priserne på best E8-prisen, altså 24,26 for bensin og 27,99 for diesel.

I Kvaløylvågen ligger Nærbutikken i Kvaløylvågen Landhand-

len - som også selver både diesel og bensin fra Munka C&I. Her er faktisk prisene langt lavere enn i byen.

Lørdag formiddag var Nordlys i kontakt med daglig leder Aina Olsen på Nærbutikken i Kvaløylvågen Landhandlen.

- Vi justerer prisene når vi får drivstoff, sier Olsen.

Støre forskjeller

Og det kan være flere saker mellom hver gang hun får utfylling av drivstoff. Dermed blir det en stabil, forutsigbar drivstoffpris i Kvaløylvågen, som ifølge Google Maps er cirka 37 km fra Tromsø sentrum.

- Men i sommerferien blir passetrassepriser oftere på grunn av store trafikk, understreket Olsen.

Olsen forteller at det lørdag kostet 21,30 for en liter bensin og 24,00 for en liter diesel i Kvaløylvågen. Det er altså to kroner billigere enn du må ut med for bensin i byen, og diesel er i underkant av tre kroner billigere.

- Av og til ligger vi under, og tiler vi oss. I det siste har vi ligger under oppprisene, sier hun.

Det betyr at det i drivende stand kan være noen kroner å spare på å ta turen å fylle - og i alle fall hvis du har eller skal noe i nærheten av Kvaløylvågen.

Merker ikke vrus

For ordens skyld: Bensinprisen er svært styresenke og endres gjerne flere ganger i løpet av dagene.

Olsen har dog ikke merket noe spesielt ønske av folk som vil ha billigere drivstoff.

- Nei, og det er vel ikke alle som synes det er så artig å kjøre helt vesen ut til.

- Men hva tenker du om at dere har såpass mye billigere drivstoff nå?

- Vi tenker veldig lite på det. Hvis alle som hadde fyrt drivstoff også handlet på butikken, så hadde vi vært forsynd. Men pumpene er jo åpne dagene rundt, og det er ikke butikken, sier Olsen.

Nordlys var lørdag formiddag i kontakt med turopplysningskontor på Tromsø, som av og til har rimeligere drivstoff enn i byen. Men her var det oppprisene lørdag 23,79 for diesel og 25,12 for bensin.

Virak sanitetsforening 1932-1994

Ingebjørg forteller her historien om en viktig del av bygdas velferd og sosiale aktiviteter.

Virak sanitetsforening ble stifta vinteren 1932 av Karen Eidissen på Gjerdhaugen. Kontingenten var de første årene 50 øre, og alt som kom i kassen ble fordelt mellom organisasjonens hjertesaker og kjøp/tilskudd til bygdas beste. Møtene i laget ble holdt på omgang hjemme hos medlemmene.

Et av de største oppdragene som fant sted på 50-tallet var vannkum og folkebad på skolen der foreninga dreiv karbad og badstu. Dusjanlegget ble også benyttet av elevene på skolen. Kopper og dekketøy utstyrte foreninga med på skolen, og det ble brukt frem til grendelaget kjøpte nye. Bord, stoler og skap ble innkjøpt, og de ble fornyet på slutten av -70-tallet. Da fikk også utflytta bygdefolk anledning til å "kjøpe" seg ønsket antall stoler, og det var stor interesse for det. Disse finnes fortsatt på grendehuset. Omtrent samtidig ble det kjøpt hotell-oppvaskmaskin som fremdeles fungerer ved enhver anledning på grendehuset.

I mange år var det medisinsalg for "dagligmedisin" som Globoid og kamferdråper/kamferolje og diverse mere.

Minneord om Arne Kongsbakk (27.7.1923 – 21.8.2023)

Denne julen vil ikke Arne med forventningsfull glede finne Austavinden i postkassen. Den 27. juli feiret vi hans 100-årsdag, og han mottok brev fra kongen og besøk av ordføreren i anledning milepælen. En knapp måned etterpå var hans lange liv over. Alderen tatt i betraktning må vi kunne si at han døde med skoene på. Han var interessert til stede i hverdagen, og takknemlig for sterk helse.

Arne vokste opp på Nerigården. Foreldrene Elisabeth (1981) og Enevold (1888) flyttet fra Kongsbakk i Skjomen etter at storesøster Lilly (1917) var født. De neste 15 årene vokste flokken: Gunnar (1919), Johan (1920) som fortsatt lever i Bergen, Erling (1922), så ARNE (1923) og lillebror Jørgen (1927). De to siste Ella (1928) og Kristian (1930) døde ved fødselen.

Likedan hadde foreninga ansvar for beredskapslageret for Ofoten som var plassert på skolen.

Utenom det bygda blei tilgodesett med, så gav Virak sanitetsforening bidrag/gaver til mammografien ved Narvik sykehus og MR-maskinen da den skulle innkjøpes. Både Ankenes og Ballangen aldershjem blei tildelt gaver til spesielle ønsker fra disse. Også Emmenes barnehage fikk glede av pengegaver.

I løpet av de 62 år Virak sanitetsforening eksisterte var det mange saker som det blei aktuelt å bidra med støtte til utenom organisasjonens pålagte.

Hver sommer holdt vi basar, og det var like populært som nå når grendelaget har julemesse. Stort sett var det samme personer som var i arrangementskomiteen i begge lagene/foreningene.

Da nedleggelsen var et faktum i 1994, blei alt overført/gitt til Vidrek grendelag.

Ingebjørg Eilertsen

For å brødfø sin store familie i de harde 1920- og 30-årene gjorde foreldrene en stor innsats, med nydyrking, dyrking av grønnsaker til eget bruk og salg. De startet også opp med landhandel i bygda.

Arne vokste opp med parafinlampe, vedfyring, utedo i fjøset, arbeidshest til hjelp i gårdsarbeidet. Barna måtte bidra fra de var små. Hoggveid, bære vann, gjete buskap i marka. Timevis med lusing i grønnsakåkeren, ofte mens naboungene kunne leke.

Som det framgår av bildet fra folkeskolen på 1930-tallet hadde Arne mange jevnaldrende skolekamerater, og 1923-årgangen var særlig tallrik. Arne likte å leke i fjæra, hoppe på ski og være i skogen med dyra. Men sopp og

bærtida var strevsom. Da sprang dyra etter soppen, og mor forventet at han kom hjem bær i spannet.

Døden og strevet var en del av livet. Bror Erling klarte seg, men en tjenestegutt omkom da en småbåt kantret. Bestefar Johan Antakelig 1929 på sommerutflukt på Vidrekøyene. Arne 6 år helt til venstre, deretter Lilly, mor Elisabeth ei taus på gården og brødrene Jørgen, Johan, Erling og Gunnar. Mannen er onkel Ingebrigt og bak kamera sto far Enevold.

Klassebilde - Bakre rekke fv: Jørgen Kongsbakk, Helge Ravn, Arthur Larsen (1923), Erling Kongsbakk, Albert Olsen (1923), Vidkun Ravn (1923) krigsseiler som opplevde 4 forlis, Agnar Larsen, Edvard Ravn (1923) ble fylkesagronom i Rogaland. Midtre rekke fv.: Ruth Gjerdhaug (1923), Ester Olsen, Olga Bjerkelund, Kåre Ravn (1923), Arne Olsen, Arne Kongsbakk (1923), Reidar Larsen, Astrid Ravn, Gerda Ravn, Karen Ravn. På benken foran: Åse Kjeldmo?, lærer Elisabeth Gabrikke Åsheim født Indregard (1902-80), Bjørg Ravn.

lå til sengs i flere år, og ble pleiet i heimen. Arnes mor strikket, vevet og sydde klær og sengetøy innimellom barnefødsler, gårdsstell, matlaging og klesvask i Storelva. Far Enevold hadde verv og oppdrag i tillegg til gårdsdrift og butikk.

I april 1940 ble Ofoten åsted for de største kampene på norsk jord under 2. verdenskrig. Arne leste hele resten av sitt liv mye om krigen. Da han en sjelden gang snakket om den, var det alltid de samme fortellingene om ytre fakta og hendelsesforløp. Når TV-skjermen i dag fylles av fortvilede, redde, trøtte, sårede og døde mennesker som opplever krigshelvete, forstår vi at slike erfaringer for alltid setter følelsesmessig avtrykk i kropp og sinn. Med Arne er det siste tidsvitnet som opplevde 10 april 1940 på Vidrek borte. Tidlig på nattmorgen søkte familien dekning i kjelleren under fjøset. Arne var den siste som løp over tunet. Han så torpederte HMS Hardy med kurs mot land mellom koller mot havet, og tenkte: «Det går aldri bra!»

Da kamphandlingene stilnet og de våget seg ut, ble bygdefolket møtt av 139 våte og traumatiserte engelske soldater som hadde redda seg på land i live, derav 26 hardt skadde. Krigens gru kom bokstavelig talt inn på kjøkkengolvet i flere hjem. Skap ble tømt for klær, pledd og tøy. Naken skrekk, lyder, lukter og synsinntrykk blod og død, så overveldende at det ikke kan ha vært til å bære. Arne skulle fylle 17, lillebror Jørgen var 13 og Erling 18. Brødrene var med å dra sjokkskadde og sårede soldater til gårds, og sokne etter omkomne i flomålet i dagene som fulgte. At mor Elisabeth ble sengeliggende i uker etter 10. april, forteller om stor psykisk påkjenning. For dem alle.

Krigsutbruddet endevendte alt. Arne fikk som 17-årig hovedansvaret for butikkdriften. Det var knallhardt. Gjennom de påfølgende krigsårene måtte familien og naboer overlata rom i huset til okkupasjonsmaktens folk, og innrette seg deretter.

Arnes eldre søsken flyttet hjemmefra og fant leveveg andre steder. Arne ble på Vidrek, bidro i gårdsarbeidet og drev butikken til den ble lagt ned utpå 1950-tallet. Yngstemann Jørgen tok på seg å overta drifta av gården. Arnes yrkesveg ble handel. Han drev en liten kolonialbutikk i Narvik noen år. Han var en staselig ungar med varierte interesser, fjellturer, teater og sang. Han savnet at han ikke hadde mer utdanning enn folkeskolen, og tok derfor både brevkurs og årskurs for å utvide kunnskapene.

Tidlig på 1960-tallet på en fjelltur mellom Sør-Skjomen og Sulitjelma møtte Arne og hans kamerat to svenske venner. Arne og 14 år yngre Karin fant tonen. I juni 1966 giftet Arne og Karin seg, og de flyttet til Kiruna der Karin hadde fått tannlegejobb.

I 1967 – i april – ble lille Elisabet født, og på seinhøsten 1969 flyttet den lille familien til Bodø. I 1971 ble Harald født, og Arne ble far for andre gang som 48-åring. Arnes yrkesliv i Bodø var som betrodd og kyndig selger av byggevarer. Denne kunnskapen nøt familien også godt av da Karin og Arne fikk bygget enebolig som de flyttet til i 1974. Arne arbeidet på tomte tidlig og seint, men tok også del i skimiljøet der Elisabet var med, og i IK Junkenen fotball der Harald spilte.

Etter lengre tids økende uro ble det sommeren 1979 konstatert at Harald sin hodepine og dårlige form skyldtes kreft i hjernen. I løpet av få dager var livet på nytt snudd på hodet, og harde år fulgte. Haralds død 18.1 1985 var familiens aller tyngste opplevelse. Sorgen satt lenge, lenge i – hele resten av Arnes liv.

Det var en stor glede for Arne og Karin å bli morfar og mormor i 1998 og 2000. Nærmeste familie har vært heldige å ha Arne i live helt til han ble 100 år. Dagen etter at Arne dro sine siste åndedrag, uttalte en

svensk forsker og filosof følgende i et radioprogram: «Jag brukar säga at när en människa dör, så brinner et bibliotek!».

Fysiske spor etter Arne finnes overalt i huset og tomte han elsket, og i blokkleiligheten der Karin fortsatt bor. Og det finnes fotografier. Men ingen kan lenger spørre hva Arne husker og opplevde.

Vi vil lyse fred over Arnes minne med Einar Skjæraasens strofer:

Gledens tid og sorgens time
har sin bolig i hvert sinn.
Lovet være han som åpnet
første le og siste grind.

For familien
Elisabet Kongsbakk

Arne, Karin og tremenning Harald Åsheim fotografert på 99-årsdagen

Er livet best ute?

Et populært slagord i våre dager lyder *Livet er best ute*, ofte med hashtag foran: #liveterbestute. En strålende sommerdag med en sval bris som holder mygga og kleggen borte, er det ikke vanskelig å være enig. Innendørs kan det da være ubehagelig varmt. Da er livet best ute. Hvis dette gjelder sånn generelt, hva er da vitsen med hus? Klarer vi oss uten?

Når det er nordvest frisk bris med fem grader ute, sluddbyger og kuling i kastene, mens det er oppholdsvær og vindstille inne med sommertemperatur i stua, er jeg ikke så sikker på at livet er best ute. I hvert fall ikke i det lange løp. Kan vi da si: *Livet er som regel best ute?* Tja, det er flere dager med sludd og snø, kuling og frost enn det er lune sommerdager. Hva med *Livet er noen ganger best ute?*

Det er ikke samme snert som i det opprinnelige uttrykket. Heller ikke hvis vi forsøker oss med *Livet er best ute når været er bra og insektene er borte*. Det blir for langt og kronglete. Vi må jobbe videre med saken. For øvrig tror jeg ikke hus er så dumt, sånn generelt sett. Det er sikkert en grunn til at alle bruker dem.

Tilbake til uttrykket vårt. Det sies at en sportsjournalist i Harstad Tidende en gang omtalte en fotballkamp mellom Harstad og Mjølner. Etter kampen skrev han at Mjølner havnet nest sist og at Harstad oppnådde en hederlig andreplass. I lys av dette kan vi si: *Livet er nest best ute!*

Trond

Hytte i byen

Ingrid og Martin har kjøpt seg hus i Narvik. De kaller det «vinterhytta i byen.» Planen er å bo der vinterstid, men returnere til Vidrek og Indregard sånn ca i april, når snøen tiner og sola skin.

Martin

Ingen ny rekord i år

I flere år har eg meldt om rekord i å være den eldste (kjente) i å gå til fots til Jollvatnet. I 2022 blei det notert til 81 år og nesten 8 mnd. Men i 2023 blei det ingen oppfølger. Så da gjenstår det å se om denne rekorden står seg i 2024, slik at den blir det endelige resultatet. Eller om formen bedrer seg til neste år ..?

Martin

Det lyser i stille grender

En av de tradisjonelle julesangene som virkelig setter oss i julestemning er *Det lyser i stille grender*. Både tindrende lys, barnehender, englesang og barnet i stallen gir gjengklang i mørketidstunge og nostalgiske hjerterøtter.

Da er det et tankekors at teksten er ført i pennen av Jakob Sande, dikteren som kunne varte opp med dikt som *Simo i Støa*, *Etter ein rangel*, *Hestehandlarar* og *Fabel* (Gåsa og katten og hanen), for å nevne noen. Han kunne skrive svært burleske tekster med svart humor. Men Jakob Sande var også en glitrende lyriker som kunne skrive dyptloddende og vare dikt, som for eksempel *Det lyser i stille grender*.

Sommeren 1931 blir Jakob Sande forespurgt om han kan skrive et dikt til juleheftet *Jol* i Sunnfjord. Han tar utfordringen på strak arm og sitter heime i solsteiken i Dale og skriver sitt bidrag, som får tittelen *Jolekveld*.

Den første som satte melodi til diktet, var lærer Lars Stubhaug fra Vevring. Noen år senere, i 1948, skrev sangpedagogen og sangbokforfatteren Lars Søråas d.y. en ny melodi til diktet, og det er denne melodien vi kjenner i dag. Det er verdt å nevne at dette er den eneste kjente melodien Søråas ga ut.

Etter hvert ble sangen folkeei, og mange artister har spilt

den inn. Mest kjent er trolig Sissel Kyrkjebøs versjon i 1987, da hun ga ut juleplata *Glade jul*.

Det er fascinerende å tenke på at dikteren malte ut ei nostalgisk julestemning blant hagebusker og surrende insekter under svette sommerdager da mørketid og adventstemning var et vagt minne for de fleste.

*Det lyser i stille grender
av tindrande lys i kveld,
og tusende barnehender
mot himmelen ljosa held.*

*Og glade med song dei helsar
sin broder i himmelhall
som kom og vart heimsens Frelsar
som barn i ein vesal stall.*

*Der låg han med høy til pute
og gret på si ringe seng,
men englane song der ute
på Betlehems aude eng.*

*Der song dei for fyrste gongen
ved natt over Davids by
den evige himmelsongen,
som alltid er ung og ny.*

*Den songen som atter tonar
med jubel kvar julenatt
om barnet, Guds son, vår sonar
som døden for evig batt.*

- Trond

Juletreffest på Grendehuset

Torsdag 28. desember kl 17.00

Ta med matfat og nissepakker merket med navn til de som skal få.

Vi møtes til trivelig ettermiddag på grendehuset.

-Komiteen

Nytt fra Sildvikhøgda.

Så ble det hest igjen på Sildvikhøgda, etter nesten 2 år med tom stall. Den 1. mars ankom Mindis Maia fra Valnesfjord. Hun er ei døla-hoppe på 12 år, med et godt hode, og er kjekk og grei å håndtere. Den 4. mars ankom Ishavs Fram fra Fjeldal i Tjeldsund. Han er en nordlandshest på 15 år, som også er grei å håndtere, men har sine egne meninger om det meste. Fram sto på fri tilgang til mat der han kom fra og var derfor noe rund i fasongen. Hos oss er det "andre bol-ler" med faste tilmålte måltider, noe han ikke var særlig begeistret for i begynnelsen. Resultatet er nå at dekken og annet utstyr kan strammes inn flere hakk.

Fram er en skikkelig "framhest" som liker fart og er energisk. Han har en halvbror som heter Tebake, og som er av den mer bedagelige sorten. Det heter jo at de kan tilpasse seg navnet de får og det har disse to virkelig gjort.

Vi har hatt treninger med Piet Bakker igjen, en hestetrener fra Nederland, hvor vi trener dressur fra bakken ved hjelp av lange tøyler. Begge hestene er helt ferske med denne type trening, men de tok det fort. Barnebarna har hatt rideleir her i sommer med stell, ridning, stallarbeid og teltovernatting. Hestene brukes av både store og små i familien, så da er hele familien i sving på ridebanen.

For min del har jo hverdagen blitt adskillig mer aktiv. Jeg hadde gangspærre fra øran til anklan den første uka, men man blir sterkere når man står på litt. Balanse er jo ferskvare, så det får man trent opp med ridning, og styrke med stallmåking, lemping av 6 tonn høy, spon og forsekk-

ker som skal inn på låven.

Vi har hestetannlege til å sjekke tenner og munn på hestene våre. På Fram ble det oppdaget ei ekstra lita tann på hver side mellom 1. og 2. kinntann i nedkjeven. De sto mellom tann og tannkjøtt og hindret ham i å tygge ordentlig. Det har nok ikke vært noe godt for ham. Tennene ble fjerna og nå tygger han normalt og er smertefri. Ellers så har vi de 3 sauene våre, "prinsessene" som de også kalles, og høner, hane og vaktler i hønsehuset. De har endelig begynt å verpe igjen etter 2 måneders opphold mens de var i myting.

Vi ønsker alle ei god jul og et godt nyttår fra oss på Sildvikhøgda

-Toril

Kjempa på Framnes

Ei segn nedtegna av Andreas Indregard.

I den tida svenskane dreiv og røva på Hålogaland, kom dei ofte ned i Rombaken i Ofoten. Ein gong var det komen ein skolkhop med svenskar ut til Segenes (Seines). Det var om vinteren, og det låg is på sjøen attmed landet. Straks svenskane kom til garden, talde dei alle menneska som var der, så ingen skulle komme seg undan. Men no høvde så at tenestegjenta var i fjøset og stelte kyrne, så ho blei ikkje tald med. Husfolket fekk då gjort tegn til henne at ho skulle fare over fjorden og hente Framnes-kjempa. Bonden på Segenes skyna at her galdt det å hale tida ut. Han tok vel imot svenskane og bad dei inn. No laut dei ha noe å leve av, meinte han på. På segenes var det ei stor stua, og der stod eit tungt langbord attmed veggen. Svenskane gjekk då inn og sette seg rundt langbordet. Våpna hadde dei sett frå seg i vedsjåen. Bonden bar då fram alt det beste som fanst. Øltunna tok haninn i stua og sette i ei krå. No måtte dei berre ta åt seg. "Skal vi halde gjestebod her, så må husbonden sitje i lag med oss", sa svenskane. Bonden var ikkje huga på det; men svenskane tvinga han til å sitje oppe med bordet i lag med dei. Ølet smaka, og dagen lei. Om ei tid fekk dei høre slik singling og skramling ute på garden. Det var Framne-

skjempa som var i vedskjåen og knuste vapna som stod der.

"Kva er det som singlar og skramlar så?" spurde svenskane. "Å", sa bonden, "det er berre isen som brest her i fjæra når sjøen fell. Svenskane slo seg til ro med det. Dei hadde då drukke mye.

Med eitt stod kona i døra. Då ho såg at bonden sat såleis til at han ingen veg kunne komme, sa ho: "Ja, her lyt eit liv gå, for å berge mange." Bonden skyna straks kven det galdt. "La det vere som det må med det!" sa han. Då tok kjempa med begge hendene i langbordet og støyte det mot vegger og golv så hardt at han knasa alle i stua.

Folkeminne om sigling og fising

Andreas Indregard (1906-77) skreiv i si tid ned mange folkeminne og segner. Austavinden trykker i år noka av dette. Først noen råd om vind og fiske.

Vers til å få vind.

*Kom så tauan toгна,
Kom så mastra bogna,
Kom så dukjen remna,
Kom så styret klemna.
Kul opp, kul opp, kul opp.*

Det blei vind når ein klådde mastra.

Ville ein øydeleggje fiskelykka for noken, kunne ein "buste" bruket hans, d.v.s. ta bust av gris og tvinne inn i bruket. "Nei, no trur æ vi æ' busta", sa de når de ikkje fekk noka fisk.

Før de kasta ut ongelen, sputta de på han og sa – Tvi!
Det var vanlig at de kasta for andre, serlig om de var

uheppen sjølv. Men om de då fekk noke, gav de det ikkje bort.

Øyrbeinet på fesken var "spåbein".

Halla båten til styrbord, blei det en snar tur. Halla båten til babord, blei det en lang og god tur.
Treffer båten midt i støa, tyder det velkommen

Til sist noka om bordskikk og slikt:

- Einn må aldri ete med hatten på, for då fer maten i hatten og ein blir aldri mett.

- Den som et lengst, lever lengst.

- Dei skulle ikkje sleppe ccinden medan dei åt, for det var å vanakte maten.

Og til sist eit brannvernrsråd:

- Rosenrot (kalvedans) planta ein på hustaket, for han trygda mot eldsfåre.

Besøk på Mattisheimen.

Første helga i august blei stor begivenhet på Mattisheimen, høgt oppe i lia over Smalnesbukta. Som et ledd i Kulturuka i Skjomen hadde Ofoten kystlag og Linda Zachariassen på Forsheim tatt initiativet til en båttur over Skjomen og deretter vandring opp de bratte bakkene til Mattisheimen (162 m.o.h.), der Renate Josefsen var vertskap. Renate forteller at ho hadde trudd at 6-7 personer kunne være interessert i å ta turen. I stedet viste det seg at kystlaget måtte si stopp etter 40 påmeldte deltakere, som var makskapasiteten til båtskyssen. Minst 20 til kom ikke med.

Opp kom alle 40, fra yngstemann på 0 år til den eldste på 84 år. Mange var helt salige over endelig å komme opp til denne plassen de hadde sett så ofte fra veien, men ikke hadde visst hvordan de kunne komme seg til. Renate fortalte fra historia til Mattisheimen, om de som rydda jorda og bygde de første husa der midt på 1800-tallet. Og den fantastiske utsikten ned til Kongsbakk, Lengenes og Elvegården, med Skjomfjellan over, blei beundra og nytt i fulle drag.

Turtiltaket blei en kjempestor suksess, og tanken om å gjøre turen til et fast innslag i Kulturuka i Skjomen. Så nå er det bare å begynne å glede seg til neste år!

Bildene - 1. Storbesøk på tunet! - 2. Det er fantastisk utsikt innover Skjomen fra Mattisheimen. 3. der var også charmante småfolk som tok seg opp alle bakkene til Mattisheimen i det nydelige været!

Været 2023

Det er med stor glede å kunne si at årets værvinner blei sommeren! Flere fikk assosiasjoner til sommeren i 80`-som er blitt et begrep gjennom årene!

Store deler av desember i fjor bød på kuldegrader, snø og klarvær. Kvelden på lillejulaften la det ned enda mer snø. Dermed starta julaftenmorgen med snø-måking. Rett etter juletreffesten i romjula blåste det opp søraust og Skjombrua stengte (37 m/s).

De første ukene av det nye året innebar flere klarværsdager og lette kuldegrader. Første hele helga i januar fikk vi hilse på to gamle kjenninger; fullmånen og søraust på 24-25 m/s! Vi hadde nok snø til å prøve skiføret.

Det lett fordøyelig vinterværet med litt overskya, litt klart og et drag i lufta, fortsatte ei uke til, før det blei meldt storm og regn langs kysten av Helgeland og nordover. Det kom riktignok mindre nedbør enn meldt, men det førte til snø- og sørperas over vei og toglinjer sør i Nordland. Blant annet over riksvei 80 mellom Fauske og Bodø (nrk.no).

Flere stater i USA hadde snøkaos i romjula og nyttårshelga. I Florida ble folk varslet om at frosne iguaner kunne ramle fra trærne (vg.no). Totalt hadde de over 100 tornadoer i USA i januar, mest i sør (weather.com).

I år ble februar vintermåneden med mye vær. Det starta med kuldegrader, men etter ei uke var 3. mildvær i Nord Norge meldt etter nyttår. Denne værmeldinga innebar sterk storm, og nok vær til at flere ekstra måtte på jobb på værvarslinga. Det ble stengt over Skarberget. Vesterålen, Troms og Lofoten fikk 38 m/s.

I samme uka ble det først is og glatt. Så forsvant snøen på markene før det igjen blei 10-15 cm snø og kuldegrader. Deretter blei det skletta og regn. Sørvesten var en felles-

nevner for mange av dagene. I Tromsø ble tre fly truffet av lyn under landing.

Mens vi bala med været, fikk de kraftig jordskjelv i Tyrkia og nord i Syria. Det førte til enorme skader og tap av menneskeliv. I Tyrol-området i Østerrike gikk det flere snøskred som førte til at flere omkom (nettavisen.no). Midt i måneden fikk New Zealand besøk av den tropiske syklonen Gabrielle (abcnyheter.no). Kraftig regn utløste flom og jordskred i delstaten Sao Paulo i Brasil (dagsavisen.no). Uker med tørt vintervær og langvarig tørke i nordlige Italia, gav lav vannstand i Venezia. Da berørte blant annet ambulansébåtene som går på kanalene (nrk.no).

Februar videre innebar litt varmegrader, før det ble kaldt og litt mildere igjen. Det var klare dager og overskya dager med ymse nedbør. I slutten av måneden dro det igjen på vestvær. Vi blei fri for snø. Flaggstanga til undertegnede knakk etter ei natt med kraftig sørvest drefsing (flaggstang).

Den vestlige retninga på været fortsatte noen dager i mars. Så dreide det østlig, og det ble noen dager med kuldegrader, mer klarvær og solgløtt. På samme tid hadde de så lite nedbør på sørlandet at det ble meldt om lynnbrannfare (TV2.no)

I tur og orden fikk de snø på Vestlandet, Trøndelag, Østlandet -og etterhvert Sørlandet! Noen av disse landsdelene kan vanligvis regne mars for en vårmåned, men ikke

nødvendigvis i år. Dette på grunn av lavere temperaturer. Enkelte plasser fulgte det med gule farevarsler og trafikkaos (dagbladet.no). Medio mars fikk de også uvær sørover. Veier og fjelloverganger ble stengt, blant annet E6 over Dovre. Bergensbanen ble stengt på grunn av snøskred. Den tropiske sykklonen Freddy er den lengstvarende registrerte stormen av sitt slag. Den herja over en måned på den sørlige delen av kloden. Den beveget seg fra Indonesia og Vest-Australia. Deretter til Madagaskar og Mosambik i februar, før så å komme tilbake til Malawi, Mosambik og Madagaskar i mars. Den fikk store negative konsekvenser, og en halv million mennesker ble rammet (nrk.no). (Freddy mot Mosabik og Malawi).

Vest i USA har de hatt den verste tørken over år siden middelalderen. California er hardt rammet. (forskning.no/nrk.no). Da det så kom nedbør, resulterte det i ras og flom fordi jordsmonnet var så tørt og ikke tok unna vannet som kom.

For vår del fortsatte mars på det jevne med overskyete dager med litt kuldegrader og innslag av solgløtt eller snøbyger. Noen klarværsdager dukka også opp. Det lå litt snø på marken, men ikke så mye i skogen. Siste uke i mars inneholdt for det meste godværsdager og temperaturen

datt innom 10-12 minus. Etter dette fikk vi påfyll av snø. I Nord-Troms og Finnmark fikk de veldig snøvær. I Troms gikk det flere snøskred. 31. mars gikk et snøras på Reinøya i Karlsøy kommune. Skredet feide med seg en gårdsbruk på havet, og to personer omkom (vg.no).

April starta lørdagen i palmehelga. I påskeuka fikk vi blanda vær gjennom dagene, før det første påskedag dro i gang sol og varmegrader i ei uke. Temperaturen la seg på 6-8 grader, men kom opp i 10 grader en dag. Trua på vår dukka opp.

Resten av måneden ble overskyete med temperaturer mel-

lom 2-6 varmegrader. En del dager kom det nedbør, 2-3 dager i form av snø, men mest i form av regn. Vi fikk sol og klarvær et par dager siste uke i måneden. I Spania hadde de hetebølge og satte ny varm rekord for april med 38,8 grader i Cordoba sør i landet. Dette ble den første av fire hetebølger denne sesongen (nrk.no).

Første mai starta med 10 varmegrader. Dagen etterpå fikk vi 0 grader. Generelt løfta temperaturen seg litt utover i mai, men det overskyete været fortsatte i stor grad. Det ble flere dager med innslag av regn, og vinden kom fra ulike retninger. 3-4 dager bikka temperaturen 12-14 plussgrader. 22. mai var en solskinnsdag med 15-18 grader. Været i de to vårmånedene var ikke overbevisende. Ville det fortsette, eller ville det knalle til med sommer? Enkelte begynte å bli værsyk. Sørpå hadde de sol og godt vær. 10. mai var Oslo den varmeste hovedstaden i Europa. Mens vi fikk nok nedbør, hadde det vært varmt og tørt nedover i Europa. Medio mai fikk de likevel ekstremt med regn i nord-Italia. På 36 timer kom det like mye nedbør som på et halvt år. Det førte til flom og skred. 5000 gårder ble oversvømt og 20 000 ble hjemløse. Noen døde, matproduksjon ble rammet og VM-runden i Formel 1 ble avlyst (nettavisen.no).

Første uke av sommermåneden juni fortsatte med samme været vi hadde hatt. Etter dette fikk vi derimot se mer til sola, og temperaturen begynte å løfte seg. Sørpå hadde de samme gode været med sol og 20-25 varmegrader. Der ble det meldt om brannfare og tilløp til skogbrann, blant annet som følge av lynnedslag. Midt i juni meldte de om over 30 steder med over 30 grader sør for Stadt. For første gang ble det registrert tropenatt i Oslo i juni (tv2.no). Drammen var den første plassen i Norge som fikk hetebølge. Hetebølge i Norge defineres som en periode med fem eller flere sammenhengende dager med maksimumstemperatur på 27 °C eller høyere (snl.no) Men så.....I år som fjor i fikk vi godvær uka før St. Hans. Temperaturen kom opp i 25-26 grader flere dager, selv med dis i lufta. Vi hadde det varmere enn Paris. Selve St. Hans aften var overskyete med vestlig drag og 12-13 grader. Resten av juni og videre i juli, ble det flere soldager. Det

var flere runder med 24-26 varmegrader. Utover dette lå det mye på 16-22 grader. Temperaturen var på det laveste 11-12 grader. Det var også overskytende dager, og litt regn, men det la vi nesten ikke merke til eller vi har glemt det. Kanskje vi ikke er så storforlangende eller kresen lenger. Det viste seg å bli en sommer vi ikke har hatt på årevis. Det ble mange dager i shorts og T-skjorte. Slikt vær legger grunnlag for mye sommer- og ute aktiviteter. I år var jeg fornøyd med å vasse i fjæra og småturer i nærmiljøet da jeg gikk gravid.

I skogen tørka små bekker ut (evt tørr bekk). Åkeren måtte vannes flere ganger. 3. juli ble det skogbrann Ram-sund. Den ble slokkt og blusset opp igjen dagen etter, før den på ny ble slokkt (fremover.no). Uka etter ble det meldt om skogbrannfare i Nordland. Nesten ikke til å tro

slik april, mai og litt av juni hadde vært. I juli har det vært 55 % mindre nedbør i Nordland og 65 % mindre i Troms (met.no). På Svalbard ble det satt rekord på gjennomsnittstemperatur for juli måned (tu.no).

Hetebølgen Cerberus Heatwave (ekstrem og langvarig periode med unormalt høye temperaturer) ble meldt i flere land nedover i Europa i juli. Hetebølgen som fikk navnet Charon/Kharon omfattet blant annet Hellas, Italia, Spania, Frankrike, Tyskland og Polen (sitata.com). (evt hetebølgen). Når temperaturer blir mellom 40-45 °C (noen plass opptil 48) blir det skadelig for folk og dyr. Det fører også med seg tørke og brann.

I Kina og USA hadde de også hetebølger. 16. juli ble det

satt varmere rekord i byen Sanbao i Kina med 52,2 grader (vg.no). Sørvest i USA, i byen Phoenix, hadde de 43 grader i 30 dager. Her skadet folk seg etter å ha berørt varme overflater, blant annet falt på asfalten (vg.no/nrk.no).

I sentrale og sørøstlige regioner av Sør-Korea fikk de 600 mm nedbør i perioden 9-16. juli. Det førte til flom og flere jordskred som igjen gav tap av liv, hjemløse, stengte veier og jernbanelinjer.

Juli ble den varmeste julimåneden på verdensbasis (forskning.no).

Sørpå hadde de fint vær gjennom mai og juni. I juni slo Oslo rekorden fra 1959 på antall soltimer. Frem til 28. juni hadde de hatt 339,9 timer (nrk.no). Etter dette fikk de mye overskytende og regn sørover i landet gjennom sommeren.

På kalenderen ble det august. Hos oss fortsatte det samme fine været vi hadde hatt ut måneden og inn i neste. 8. august viste gradestokken 27-28 varmegrader. Sørover fikk de mye nedbør. Etterhvert ble det meldt oransje farevarsel med mye regn og derav flom og skred.

Og mer skulle det bli. Ekstremværet Hans traff Sør-Norge 7-9. august. Spesielt Innlandet og Viken ble hardt rammet. De opplevde en 50 års flom. Vestlandet og Trøndelag ble også berørt (nrk.no). (værmelding) På TV fikk vi oppdaterte bilder. Elvene vokste og vannet steg nærmere tettbygde strøk og gårder. Dette fortsatte flere dager etter at uværet hadde dratt. Det ble kort sagt flom, oversvømmelser, jordskred, skader på infrastruktur og eiendommer.

På samme tid fikk de «vinterhetebølge» i Sør-Amerika. Brasil fikk over 40 varmegrader. Dette skyldes El-Nino-fenomenet. (på spansk «guttungen»). Det vil si at overflate-temperaturen i sentrale og østlige Stillehavet nær ekvator blir unormalt varmt, ofte ved juletider. Dette oppstår naturlig med 2-7 års mellomrom og påvirker været og middeltemperaturene (dagsavisen.no). Nå ble det avløst av tre år med El-nina (kjølig overflatetemperatur) (dagbladet.no/vg.no)

Etter en hetebølge noen dager før, ble Sør-Korea truffet av en tyfon 10. august. Da var allerede 37 000 speidere evakuert fra en internasjonal speiderleir (nrk.no). Like etter oppstod det skogbrann på Hawaii der flere omkom (nrk.no.) Mens monsumregnet i India var svært kraftig i juli og førte til dødsfall og ødeleggelser, ble det mindre enn normalt i august (dagsavisen.no og nrk.no). Europas mest aktive vulkan, Etna på Sicilia, hadde igjen et utbrudd 14. august (nrk.no).

Etterhvert ble det meldt om mer nedbør i de allerede flomutsatte områdene på østlandet. 50 kommuner på østlandet satt ny nedbørsrekord for august. Det var over 100 år siden det har regnet så mye (nrk.no og met.no). Den tropiske orkanen «Hilary» traff sørvestlige deler av USA. Den bragte med seg enorme nedbørsmengder og vindkast på opptil 230 km/t (vg.no/en.m.wikipedia.org). Hetebølgene fortsatte i sør-Europa. I Hellas begynte de første skogbrannene medio juli, og fortsatte langt ut i august (dagsavisen.no og vg.no). Det førte til store ødeleggelser og tap av liv.

I Panamakanalen ble det etterhvert lavere vannstand på grunn av hetebølger og tørke. Det resulterte i at over 200 båter ble stående i kø for å passere (børsen.dagbladet.no). På tampen av august ble Balihavet rystet av et kraftig jordskjelv på styrke 7 (nrk.no).

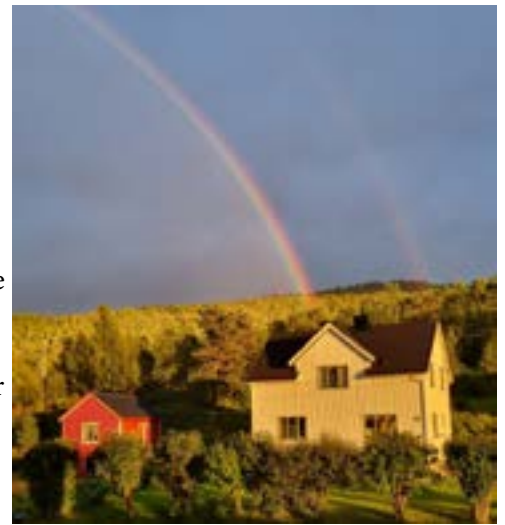
Noen dager ut i september ble vi minnet på om at høsten stod for tur. Det ble regn og et dryss med snø i de høyeste toppene. Temperaturen gikk ned men holdt seg mye på 8-10 grader. Noen dager mer og noen dager mindre. Etterhvert ble det flest dager med overskyt og regn, men fortsatt brukbare temperatur ut måneden. Det kan nevnes at de fikk bedre vær sørpå.

I midten av september kom ei natt med rimfrost på gress og biler. Selv etter flere snødryss i toppene, var det nesten ikke snø i Råntind i slutten av måneden. (Råntind uten snø). Vi fikk ingen indian summer i september i år, men det tåler vi etter en fin og lang sommer.

Oktober meldte sin ankomst. Det overskyt været fort-

satte i stor grad de tre første ukene, og dagene ble kortere. Temperaturen lå mye mellom 2-5 grader, og krøp enda nedover. Men det kom ingen snøfall som forsvant igjen -som det ofte gjør i oktober. Østlandet fikk derimot snø i slutten av måneden. Et beskrivende ord: Kaos!

Over 100 uhell i trafikken på relativt kort tid. Køl! Årets oktober ble kjøligere enn normalt i omtrent hele landet. Nedover i Europa hadde de enda relativt høye temperaturer (met.no), men de fikk etterhvert uvær sentralt i Europa (nrk.no). Jeg for min del hadde fokus på andre ting den måneden; jeg ble mamma 7. oktober! Samme dagen brøt det ut krig på Gazastripa mellom Israel og Hamas. I Afghanistan opplevde de fire kraftige jordskjelv på en time den dagen. Påfølgende dager kom det flere skjelv. Over 2000 omkom. (jordskjelv.no). Kontrasten er stor.

Ei drøy siste uke i oktober og de første dagene i november, blei det klarvær (med få unntak). Så kom det flere overskyt dager, men fortsatt ingen nedbør. Det var litt kulde-

grader. Sånne tørre dager med det spesielle novemberlyset, uansett skyt eller klart, er så flott! Det blir liksom ei

egen stemning. Det var fint vær på julebasaren. Etterhvert så vi sola bare på Veggfjellet og over Skjombrua. November ble en av de kaldeste månedene på 100 år på landsbasis (nrk.no).

Natt til 18. november kom det første ordentlige snøfallet, og siden da har det vært kuldegrader og snø. Det har vært mange klarværsdager, og mest stilla. Månen har vært tilstede så og si hele dager, både før den ble full og etterpå. Mørketidsbelysninga lyser opp. Det har vært ei riktig fin tid her, og undertegnede har fått prøvd pulken med Lillepia.

Nepal ble rammet av jordskjelv i begynnelsen av november. Nedover sentral-Europa fikk de mer uvær på samme tid. På Island ble det oppdaget en magmagang på 15 kilometer 800 meter under byen Grindavik (dagsavisen.no). Siste dagene av november fikk de århundrets snøstorm i Ukraina -som om ikke krigen var nok. På Vestlandet opplevde de jordskjelv med styrke 3.9. Skjelvet er registrert 50 km fra land (vg.no).

Hos oss har det vært julestemning siden snøen kom. Nå er desembermåneden i gang. I ei uke har klarværsdagene vært i flertall. Vi er inne i en periode med mye nordlys. I den forbindelsen kan du lese om både kannibalstormer og koronahull.

Til tross for hetebølger og mye vær andre steder i Norge og verden, har vi hatt godt vær her i Nord-Norge i år. Det gjør godt for kropp og sjel og gir mersmak!

Et godt nytt værår ønskes alle!
-Torgunn

Hell i uhell...

...må man vel kunne kalle det, når flaggstanga blåser ned, og verken mennesker eller hus og biler tar skade av det.

Det var Albert som satte opp denne stålstanga - sannsynligvis engang på 60-tallet.

Den knakk akkurat der bolten holdt den til foten.

Sannsynligvis har tiår med vind og ørsmå bevegelser utviklet seg til en gjennomgående svakhet, og i år var det nok...

Årets jubilarer

Embret Rønning 75 år
Vigdis L. Indregard 70 år
Randi Bjerkelund 65 år
Mette Jenssen 65 år
Fred Lia 60 år
Torgunn Olsen 50 år
Kathrine H. Karlsen 50 år
Frank Sollie 50 år
Asbjørn Eidissen 40 år

Austavinden gratulerer!

Makeover

Huset til Sofie-Helene og Rafal har i løpet av et par sommere fått seg en makeover. Det har blitt ny farge og nytt verandarekkverk. Riktig fint har det blitt!

Økt aktivitet på Arnesfjellet

Det er ei kjensgjerning at jeg er glad i å være ute. Områdene på Virak og omegn blir benyttet.

De siste årene har jeg brukt veien opp til Arnesfjellet en del, både sommer og vinter. Dette er en gammel anleggsvei, men også veien opp til flere hytter på Arnesfjellet. I og med at det ikke har vært anleggsdrift på flere år, har bruken vært preget av folk som skal på hytta og til fjells. For noen år siden blei det etablert minkraftverk i tilknytning til Arneselva som kommer ned fra Arnesfjellet. Der oppe er det ei demning som også får et og anna tilsyn. Det har hele tiden vært bom nede med E6, men den har stort sett vært åpen.

De siste årene har aktiviteten oppover veien og fjellet økt betraktelig. Sett fra mitt ståsted, begynte det med at veien opp til fjellet blei flikka på. Det ble tilkjørt et og anna lass med grus. Veien blei jevnet ut og laget litt bredere. Samtidig synes jeg det kom en del større kjøretøy. Det viste seg at de laget ny demning ved Bruavatnet oppe på fjellet. Bommen som ofte var åpen, ble stort sett låst. Oppe i fjellsiden, over det åpne bruddet og anleggsveien som slynger oppover, blei det aktivitet. Lastebiler hentet ned steinmasser derfra. Om det ble brukt til den nye demninga eller ikke, vet jeg ikke.

Etter hvert så jeg biler det stod Kingsrose og Norse på. Det ble sagt at det skulle prøvebores på Arnesfjellet. Selvfølgelig skjer det også ting når jeg ikke er der.

Det gamle anlegget ble bygd opp av Nikkel og Olivin og drevet fra 1988-2002 (fremover.no). Både bygningsmasser og transportbånd har stått siden, og ble etterhvert utsatt for hærverk. Gjennom årene har det vært noen runder med snakk om ny virksomhet (og sågar prøvd litt?), men det har ikke blitt noe mer ut av det.

I fjor kjørte jeg og mamma opp veien et stykke, og gikk resten. Først fikk vi se at det fortsatt var uttak av stein høyt oppe i fjellsiden. Så fikk vi se den nye demninga under oppbygging. Det lå hauger med steinmasser, og

folk og store maskiner var i drift. Den nye demninga blir selvfølgelig større enn tidligere, og det er brukt mye stein til dette byggverket. For oss som er glad i stein, er det artig å se.

Det andre vi fikk se var prøveboringa. Ikke altfor langt unna veien til den nye demninga og hyttefeltet stod det som så ut som en sølvpapirkledd sak og dura. Den var en slags rektangulær kloss/telt som strekte seg noen meter opp i lufta. Jeg tror det var Kingsrose som holdt på. Hvor omfattende denne prøveboringa er, vet jeg ikke. En gang vi gikk i Råndalen kom det ei dame ut av skogen med utstyr for registrering av noe. Etterhvert er det sett en del helikopteraktivitet med georadar i områdene rundt Arnesfjellet og mot Råntindsiden. Hvor omfattende søket etter forekomster er, vet jeg ikke.

På en av mine gåturer opp Arnesveien i sommer, møtte jeg to unge menn som jobbet for Norse. De festet "sprengmatter" på trebrua over elva. Dette for å spare treverket når ulike kjøretøy passerer. Det hadde kjørt en skogsmaskin på 30 tonn over brua ikke lenge før, og brua ble litt herpa. Jeg spurte om de visste noe angående videre prøveboring etc. Det gjorde dem ikke, men kunne fortelle at Kingsrose var tjukk av penger, og sikkert kunne holde på ei stund.

Administrasjonsbygningen, som ser ut som et vanlig bolighus, var reparert og pusset på.

Nå skjønner jeg hvorfor veien ble flikket på. Med mer kjøring oppover veien, ikke minst av store kjøretøy, trenger den litt oppgradering. Slik prøveboring kan visstnok ta flere år. Hvis de finner driververdige forekomster, hvordan vil det da bli på Arnesfjellet og oppover veien? Vil det berøre hyttefeltet og de som har hytte der? Og vil vi merke aktivitet i retning Råntind og omegn? Tida vil vise.

Demninga som var under bygging, tror jeg er bortimot ferdig.

Torgunn

Er det størst langfjære i påsken?

For mange betyr påsken snø, fjell og skigåing. For andre betyr denne tida havet og fjæra. Vi som bor på Virak kan si som Ole Brum; ja takk, begge deler.

Det er en kjent sak at det er langfjære i løpet av påsken. En generell oppfattelse er at den største fjæra kommer i påsken -på langfredag. Med ordentlig langfjæra under føtene kan vi nå ut til plasser som sjelden vises ellers. En av disse plassene er Øyrsteinen og området rundt den. Tur til Øyrsteinen har alltid blitt gjennomført i påsken -mest på langfredag.

I fjor gikk vi et gjeng ut til Øyrsteinen i løpet av påskehelga. Det var ikke på langfredag, men første påskedag.

I år var det ikke mulig å gå til Øyrsteinen i påskehelga i det hele tatt. I hvert fall ikke uten tørrdrakt.

I forbindelse med pålagt utbedring av avløp fra septiktanken, ble tidevannstabellen ofte brukt i år. Først for å bafare i fjæra, deretter til å gjennomføre arbeid. I starten av september ble det ei virkelig stor langfjære. Da stemte det med tidevannstabellen. Lørdag 02.09.23 var det oppgitt lavvann på 7 cm (og flo på 366 cm). Når man først legger merke til langfjæra, ser man flere områder ut mot havet som sjelden vises. Det er som om nytt landskap kommer frem. På noe av det lengste kan du gå på utsiden av moloen. Det kan nevnes at langfjæra også kan variere fra gang til gang.

En annen gang fikk jeg ikke tidevannstabellen og dagen med den lengste fjæra til å stemme. Disse forholdene påvirkes nemlig av flere ting: Månefaser, lufttrykk, vindretning og havstrømmer.

Både sola og månen trekker i jorda med sine tyngdekrefter. Siden tyngdekrafta er sterkest nærmost sola eller månen, dras havet ut til en topp (flo sjø). På motsatt side er tyngdekraften minst, og derfor blir det en topp der også. Når jorda dreier rundt, blir det flo to ganger i døgn, siden det er en topp på hver side.

Selv om sola har mye sterkere tyngdekraft enn månen, virker den mindre inn på tidevannet enn månen, siden månen er mye nærmere. Ved nymåne og fullmåne virker de sammen, og da blir det springflo. Ved halvmåne motvirker de hverandre, og da blir det nippflo.

Første påskedag er alltid lagt til første søndag etter første fullmåne etter vårjevndøgn. Det er alltid fullmåne (og springflo) en eller annen gang mellom palmesøndag og første påskedag.

Månefasene avgjør hvor stor forskjell det er mellom flo og fjære, men ikke hvor høyt opp floa går og hvor langt ut sjøen går ved fjære sjø. Det er også avhengig av middelvannstanden, og den varierer. Ved pålandsvind øker den, og ved fralandsvind avtar den. Ved høytrykk avtar den, og ved lavtrykk øker den. Det er ofte pålandsvind ved lavtrykk, altså høy vannstand og springflo. Det er ofte fralandsvind ved høytrykk, altså lav vannstand og langfjære.

Havstrømmer spiller også en rolle. På Rognan er flo og fjære omtrent et par timer senere enn i Bodø, på grunn av at mye vann skal flyttes gjennom Saltstraumen. Fjorder og sund og tilsig fra store elver kan også være med på å påvirke middelvannstanden. I Straumen i Sørreisa renner det mer vann ut av Reisivatnet ved fjære sjø enn det renner inn ved flo sjø, på grunn av Tømmerelva og andre elver i området.

Rundt påsketider er det ofte fralandsvind og iblant også høytrykk, og alltid fullmåne. Da blir det langfjære i den stille uke. I folketradisjonen har man blandet sammen langfjære og langfredag, men det kan like gjerne være størst fjære en annen dag i uka, avhengig av når det er fullmåne og hvordan været er. Årets største langfjære kan også komme på andre tider av året, men det kan være midt i mørketida, slik at man ikke legger merke til det.

Tidevannstabellen finner du på kartverket.no.

Torgunn og Trond

Skulpturlandskap...?

Denne spennende installasjonen er å studere på Vidrek om dagen. Den heter "Bare rør", og skal være installert som et monument for å minnes fordums barns skrekkopplevelser på utedoer. Nå er det imidlertid ingen av oss som opplevde utedoregimet, som tror på dette. Vi skjønner jo at det er forsvarrets stay-behind-gruppe som har etablert seg her, og det vi ser her, er nedgang og ventilasjonsanlegget til den nye underjordiske ubåt-hangaren. Den dårlig kamuflerte to-tårns ubåten som i to uker stod plassert på jorda der var ikke til å ta feil av.

Austvindens utsendte journalister har imidlertid ikke lyktes å få fornuftige uttalelser fra den nasjonale e-tjenesten, men administrasjonen ved Narvik Vann fraskrev seg ethvert kjennskap til installasjonen, og antydte mistanke om lokale installasjoner - uten at de kunne se å ha fått inn gravemelding og søknad. De skulle imidlertid nedsette en undersøkelseskomite, da der foreligger mistanke om prematur etablering av infrastruktur til ny campingplass.

Nedstigningstårn og periskoper for landbasert u-farkoster, eller tyvstart på den nye campingplassen....?

Minner om et hus

Reiser du til Kjøllefjord, og følger du Strandveien til endes, finner du ei lagerbygning som tilhører fiskeforedlingsbedriften Lerøy. Det er mer enn tre hundre meter til nærmeste bygning, og nærmeste bolighus ligger nesten en kilometer unna. Bortsett fra restene av en grunnmur og en idyllisk plass med sittebenk og noen garnblåser til pynt, er det ikke noe annet enn lagerbygninga og ei mobilmast her ute.

Engang tronet her et kråkeslott av et hus som var blitt utbygd i mange etapper. I november 1944 ble huset brent ned til grunnen, i likhet med all annen bebygelse i Kjøllefjord, kirka inkludert.

I huset bodde min mormor, hennes mann og min mor. Morfar døde før mormor flyttet til Kjøllefjord, så mormor hadde giftet seg på nytt. Etter frigjøringa kom gjenoppbygginga, og da bygde de et lite enetasjes hus med en stor bod i ene gavlveggen. De hadde også ei lita kai og et lite bruk. Fiskebrukseier Rebbestad bygde et stort toteasjes hus like innenfor. Når mormor bygde nytt halvannetasjes hus, ble det derfor plassert innenfor Rebbestads hus.

Bolighusene og fiskebrukene lå tett i tett innover fjorden, og livet gikk sin vante gang. På slutten av femtitallet og på sekstitallet kom noen snørike vintere. I 1959 gikk det et stort snøskred ganske langt inn i fjorden. Skredet sendte to bolighus på sjøen, og flere mennesker omkom. I 1965 gikk det et nytt skred bare noen få hundre meter fra mormors hus. Skredet tok ei rorbu i to etasjer og sopte alt på sjøen. Her var både fiskebruk og bolig for den 75 år gamle brukseieren Skjenken som omkom i skredet. 50 – 60 personer ble evakuert.

Mormor ble klimaflyktning og bodde i Kjøllefjord bare om sommeren. Om vinteren bodde hun hos mine foreldre i Dyrøy i Troms. Hun beholdt husene i Kjøllefjord, men solgte bruket. Etter noen år solgte hun husene også og flyttet til Dyrøy for godt.

De som bodde i det rasutsatte området, fikk tilskudd til å rive og bygge nytt andre steder i fiskeværet. Han som kjøpte mormors hus, reiv og bygde nytt på motsatt side

Mormors første hus med Rebbestadhuset i bakgrunnen. Mormors nye hus er skjult bak det.

Det lille huset til venstre er mormors første hus. Huset i midten er Rebbestads, og mormors nye hus ligger til høyre.

av fjorden, hvor det ikke er rasfare. Av Rebbestadhuset står bare grunnmuren tilbake. Det er ingen spor tilbake av mormors hus, bare en idyllisk plass med sittebenk og noen garnblåser til pynt.

I dette huset levde jeg mine aller første måneder, før vi flyttet til Troms. I dette huset tilbrakte jeg en hel sommer i min barndom, et par år før det ble solgt. Da var det et yrende liv av båter og fiskere og unger som fant på lek og leven mellom tørrfiskhjeller og kaianlegg.

Alt dette er borte nå, men tar du turen til enden av Strandveien, kan du sitte på benken og nyte utsikten og fundere over levd liv og late sommerdager, og minner om et hus.

Trond

Mormors hus lå på plassen bak veiskiltet. Grunnmuren til Rebbestadhuset i forgrunnen.

Vi besøker Connie og Asbjørn på Brubakken

En kald, men fin novemberdag besøker Austavinden Connie (Jakobsen, 35) og Asbjørn (Eidissen, 40) på Brubakken. Gården ligger vakkert til i skogen ut mot Storelva, og med fint utsyn over Risøya og Ofotfjorden. Asbjørn kjøpte eiendommen av Kjell-Olav Ravn, men den som opprinnelig rydda og bygde Brubakken, var Karl Ravn og kona Gyda. Men nå er det de unge som tar vare på stedet og som inviterer oss inn på vafler, bær og kaffe.

Connie kommer fra Narvik, nærmere bestemt Fagernes. Ho har alltid drømt om å bo ute på landet, i fred og pakt med naturen. Men ho trudde ikke man kunne finne en slik idyll så nært byen. Så da ho lærte Brubakken å kjenne, gjorde ho det fra 2020 til sin base. Ho elsker å gå turer i skog og mark, - og å plukke bær: blåbær, molte og tyttebær. Men når ho er på jobb på Narvik bulkterminal – dvs. Malmkaia på Fagernes – er det langt tøffere oppgaver ho har for seg. Jobben som terminalarbeider spenner fra å være mekaniker til kjøring av gravemaskin og 65 tons hjullastere når malmen skal fra lagerhallen og løftes over på band. Noen ganger finner man henne på selve utlasteren mens ho styrer malmlastinga til båtene som lastes for Kaunis Iron. Ho forteller at ho liker jobben godt. Men det er mye skiftarbeid, og 2 av 5 helger må ho jobb.

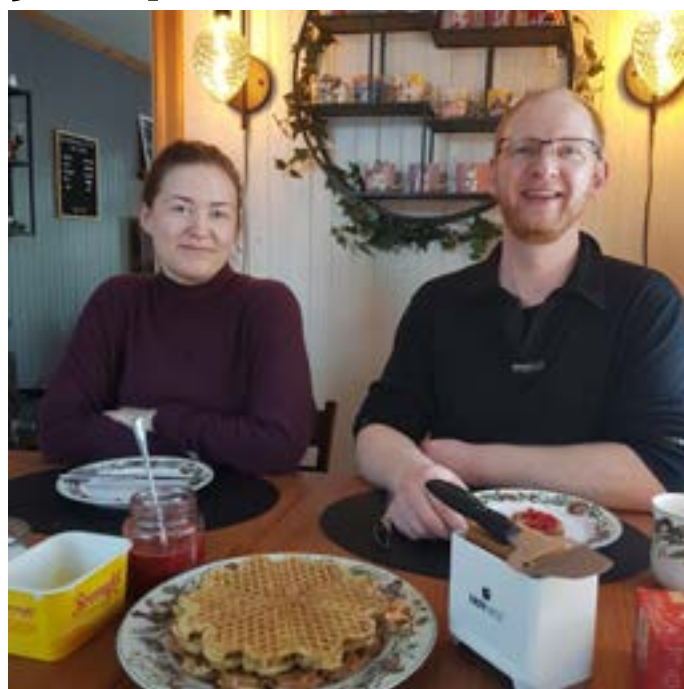
Og sida Asbjørn også er skiftarbeider, kan det av og til gå lang tid før de to er synkronisert til å være hjemme samtidig. Asbjørn utdanna seg opprinnelig til sveiser, og jobba 10 år på Namek som det. Var også sveiser i 9 år i Jerbaneverket/Banenor/Spordrift. Men da han fikk mulighet til å få lokførerutdanning – til og med gratis - greip han sjansen. Fra 2021 er han ansatt hos LKAB og kjører malm- tog mellom Kiruna og Narvik. Det er jo en stabil, ordna

og trygg arbeids- plass som han liker godt. Mens sveiser- jobben var belastende, med mye ubekvemme arbeids- stillinger, er den nye jobben nesten litt for stillesit- tende.

Da er det godt å gjøre

Dyr i mange etasjer på Bru- bakken...

Husfolket på Brubakken

de oppgavene som trengs på Brubakken. De første årene har det naturligvis blitt en del vedlikeholdsarbeid på gården, bl.a. med takvøling. Men nå får da stadig mer dreis på jordbruksdelen. For eksempel høsta de i år over 40 kg. jordbær. Det var det all grunn til å være fornøyd med, ettersom de starta med 120 planer i fjor. Det blei også et godt potetår, med det kalasværet vi hadde i 2023. Men det som er blitt spesialiteten til Asbjørn, er det som dyrkes i drivhuset. Tomater dyrker de rikelig av. Men Asbjørn er spesielt stolt av sin chili. Han har fått fram 4-5 forskjellige sorter chili, av varierende styrkegrad, som kan fryses hele eller strimles og tørkes og evt. raspes og knuses. Her ligg det en stor hobby på lur!

Da Connie skulle flytte inn, oppsto det et litt spesielt problem. Asbjørn har nemlig en katt ved navn Brutus, som til da hadde rådd grunnen aleine. Connie, derimot, har en 6-årig schnauzer som heter Alfa. Eierne brukte et år på gradvis tilvenning, og når går dyra fint i lag. Det er til og med kommet en ny lita pusi til, Fia. Brutus finner seg i å bli lukta grundig på av en snusende schnauzer!

Asbjørn er godt kjent i jaktterrenger på Vidrek, ikke minst med utgangspunkt i den felles hytta mor Anne-Berit, broren Øyvind og han sjøl eier ved Helligdagsvatnet. Nå er også Connie med på småviltjakt. Asbjørn har investert i en ny og bedre snøscooter, noe som gjør vintertransporten lettere og mer behagelig for alle.

Vi takker for oss og ønsker Connie og Asbjørn, Brutus og Fia ei herlig tid på Brubakken!

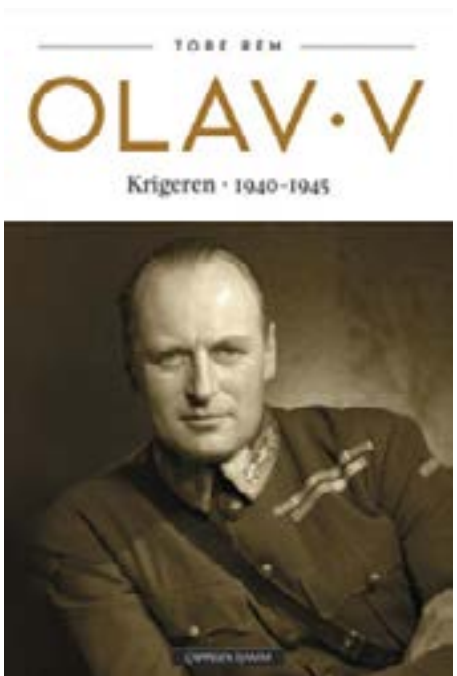
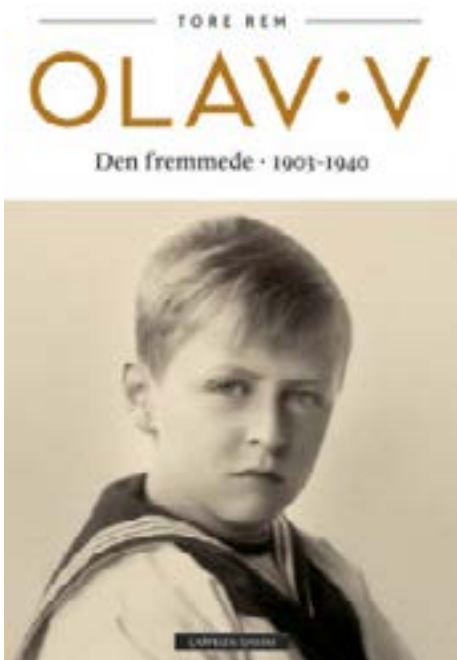
Martin

Olav V - Bokomtale

Tore Rem har skrevet en trebinds biografi om kong Olav V.

Første bind, Den fremmede, skildrer en ung mann med danske og engelske kongelige røtter, som i svært ung alder blir Norges kronprins. Denne unge mannen er en fremmed som gjennom sin oppvekst finner sin rolle gjennom idrett, utdanning og militær karriere, til tross for dysleksi og andre utfordringer. Han gifter seg med Märtha og stifter familie i skyggen av tunge politiske uværsskyer. Denne unge innvandreren skal etter hvert bli norskere enn de norske.

Andre bind, Krigeren, dekker årene 1940 – 1945. Han har strevd med å finne sin rolle som kronprins. Boka skildrer flukten nordover etter invasjonen og dilemmaet om hvorvidt kronprinsen skal bli igjen i det okkuperte Norge. Soldatprinsen har løpende kontakt med de frie norske styrker og er et bindeledd

mellom regjeringen og de allierte ledere. Etter hvert blir han utnevnt til forsvarssjef, og han er den aller første fra det norske kongehus som vender tilbake til Norge etter freds slutningen. Boka skildrer kronprinsfamiliens tilværelse, miljø og krigserfaringer gjennom disse fem dramatiske årene.

Tredje bind, Ensom majestet, skildrer årene etter krigen, fram til hans bortgang i 1991. Tidlig i livet blir han enkemann, og han gifter seg aldri igjen. Det er en ensom tilværelse, og han savner en livsledsager å dele sine innerste tanker og bekymringer med. Han forsøker etter beste evne å etablere hverdagsrutiner, å nå ut til folket og følge i fotsporene til sin myteomspunne far. Han lykkes med det og ender etter hvert opp med å bli en avholdt folkekonge. Boka skildrer bekymringene og utfordringene rundt barnas ekteskap, siden alle gifter seg borgerlig. Boka avrundes med et nært blikk på kongens død og den påfølgende store landesorgen med et blomsterhav foran slottet.

Trebindverket tegner et åpent og ærlig portrett av Olav V og viser både hans styrker og svakheter, og lys og skygger i hans liv. Selv om biografien består av tre tykke bind, er den lettlest og gripende, og den er rikt illustrert. Den anbefales!

Trond

Jaktprat

Et jaktlag i Midt-Troms hadde kvote på en hingst og to føll, men kom i skade for å skyte en elgokse og en fjorårskalv, samt en Ferguson gråtass. Traktoren ble skadeskutt og går bare på tre sylindre.

Trond

Nytt fra Gjerdhågen

Alle som har ruslet langs veien opp til kirkegården, har lagt merke til to selskapssyke geiter i ei innhegning i skråninga nedenfor huset til Embret. Velstelte jorder, potetåker og jordbæråker har også fanget blikket, og et par staselige okser viser også at det er full drift på Gjerdhågen. Og det er mer på gang.

Øyvind og Hanna kan fortelle at Oliver, som akkurat har fylt to år, skal bli storebror før året er omme.

Hanna har fullført sin elkraftingeniør-utdanning, og hun holder nå på med et påbyggingsår hvor hun studerer ledelse og bedriftsøkonomi. Siden blir det en lang og god mammapermisjon.

Øyvind trives i jobben som yrkesfaglærer og jobber fullt med det. Ved siden av jobben studerer han pedagogikk ved Nord Universitet.

Undertegnede tar hatten av for disse to småbarnsforeldrene som får tid til å være fulltidsstudenter, bønder og yrkesaktive ved siden av et familieliv som krever mye tid og ressurser.

De forteller videre at familien har hatt en lang og nydelig sommerferie med bading nesten hver dag. Ferien ble kronet med ei fantastisk jordbæravling. Alt av fryserplass ble fylt opp, og de måtte hente inn naboer for å få plukket all bæra.

Staselige skotske gjester.

Tre sjarmtroll: Oliver, Myrte og Snøball.

Som tidligere nevnt er jordene grønne og fine. De fikk hjelp fra Melkedalen til å stelle opp og så hele marka på nedsida av E6. I tillegg står Gjerdåkeren grønn og velstelt og fin.

To okser av rasen Skotsk høylandsfe har vært på besøk gjennom hele sommeren. Disse har vært «gjerdet inn» med Nofence virtuelt gjerdingsystem. Ved hjelp av GPS registrerer systemet hvor dyra er, og hvis de går utenfor området, avgir klaven først et lydsignal. Hvis det ikke nytter, får de et svakt, men effektivt strømstøt. Neste år tenker de å ha opptil fem okser på besøk.

Tilbake til de to selskapssyke og brekesalige geitene. De heter Myrte og Snøball og holder seg stort sett innenfor gjerdet. Skulle de dukke opp på trappa til noen i nabolaget, vet vi hvor de hører heime.

Hanna, Øyvind og Oliver ser fram til familieførøkelse og ei fin jul. Vi setter pris på godt naboskap og ønsker dem alt godt!

Trond

Ingrid peiser på med militær femkamp

Da Ingrid startet utdannelsen sin som cyberingenier, hadde hun ingen anelse om at der fantes en idretsgren som het militær femkamp.

Nå vet hun det. Bak kasernene der hun bodde som student på Lillehammer, ligger nemlig banen - med hinderløype, skytebane og alt det som inngår i militær femkamp. Hindervømming, granatkasting, skyting, hinderløp og terrengløp.

I løpet av utdanningen,

tida blei mye av fritida brukt i dette anlegget og det har ført henne helt opp i toppen og inn på det norske landslaget. Her har hun til overmål greid å bli kvinnelig norsk mester i disiplinen. Denne innsatsen har naturligvis ført henne rundt omkring der Norge har vært representanter - nordisk- og Europamesterskap, og nå på ettersommeren - og VM i München, der hun hanka inn en 15-plass, som beste norske utøver.

Den daglige tjenesten har hun ombord på fregatt, der hun sysler med våpensystemene, men er heldig med å ha en arbeidsgiver som gladelig slipper henne avgårde for å forsvare landets ære på femkampbanene rundt i verden.

-Anders

Bæsj i fjæra – (fortsettelse fra forrige nummer...)

Etter utallige runder med leverandører av tjenester og utstyr – der vi mest satt med en flau smak av det mest handler om å sope inn penger på dyre renseanlegg med årlige vedlikeholdskostnader, falt vi på den mest opplagte løsningen: En godkjent slamavskiller – stor nok til begge husstandene, og uendelig langt rør utover fjæra, 2 meter under lavvann.

Etter første «avskilting» av vårt gamle anlegg, var både tanker og ledning underkjent, noe som ville innebære oppgraving av hele rørledningen fra E6, ned til fjæra, da betongledningen ikke var godkjent. Da vi bad om påvisning av den kommunale vannledningen, kunne kommunen bare fortelle at de ikke hadde nok kartdata, og at vi bare måtte grave forsiktig. Etter lit parlamentering fikk vi dispensasjon til å bruke den gamle betongledningen for å slippe ubehaget med å stå der med en avrevet vannledning. Men det hjalp ikke... På lørdags formiddag stod vannspruten i været. Kommunens rørleggere var øyeblikkelig på plass – klemte og skjøtte. Alt vel, tenkte vi. Nå vet vi i hvert fall hvor vannledningen ligger ... trodde vi. Søndag opprant - vi var ikke helt i mål, og grov videre i

trygg avstand – trodde vi igjen. MEN – noen hadde laget en sving på kommunens vannledning – og der stod spruten igjen!

Etter en ny tur til Vidrek for kommunens sporty og hyggelige rørleggere, er vi nå i mål. Så får vi håpe vi ALDRI mer må grave her...

Anders
Graver

Vannspruten står til værs, og det er gravd ut lang og djup grøft for å lede ut alt vannet, mens vi venter på at kommunens riddere skal komme til unnsetning. Det ble naturligvis ikke gratis...

Hammarfossens brus

Det er blitt meg fortalt at etter mange og lange diskusjoner ble det bygd et vannverk i privat regi i Storelva først på syttitallet. Det forsynte bygda med vann helt til Røsåsen.

Skogsveien opp langs Storelva ble benyttet da demningen ble bygd. Denne veien var tidligere benyttet i forbindelse med vedhogst og torving på myrene. Elva hadde vært brukt til ei mølle i et område som heter Møllmoen. Hans Ravn hadde også ei oppgangssag i den nederste fossen. Flere gårder hadde også en felles plass hvor de hentet vann og skyllet klesvasken.

Veien opp til vannverket og til et par hytter fikk etter hvert behov for oppgradering.

Gamle Storelvbrua på Virak. Bildet er tatt på førtitallet av Per-Almar Melangen

Fra venstre: Svein, Jørgen, Karl Gunnar, Harry, Jon Martin og Alf Martin

En del av mannfolkene i bygda prata sammen, og da Kåre Bjerkelund laget tomte til garasjen, kunne massene derfra brukes til å utbedre veien. Kåre kjørte massene utover med lastebilen, og der var det en gjeng som sørget for å spre massene.

Noen av hytteteierne sørget for at arbeidsfolket fikk i seg mat og drikke.

Utover dagen ble en del av arbeidsgjengen lystigere og lystigere til sinns. Etter hvert kom det for en dag at noen hadde en liten på innerlomma. Jobben gikk lettere, og det var en lystig gjeng som i ettertid fikk navnet Hammarfossens brus.

Arbeidsgjengen: Kåre Bjerkelund, Alf Martin Arntzen, Jørgen Kongsbakk, Gaute Eidissen, Svein Ravn, Kjell Olav Ravn, Helge Bjerkelund, Karl Gunnar Bjerkelund, Reidar Larsen, Harry Johansen, John Arntzen, Jon Martin Overvåg, Bjørg Hoff.

Anita og Svein

Bildetektst: Veiarbeid. Kåre bygde garasje det året. All steinen kom fra garasjetomta hans

Smibækkevollen

Til jul blir det førti år siden vi flyttet inn i huset på Vollen, som er det gårdsnavnet som brukes nå.

Vi kjøpte gården i 1980 og startet med riving av det gamle våningshuset fra 1894. Vi tenkte først på å restaurere, men det gikk vi heldigvis bort fra. Under rivingen fant vi råte, vannskader og merker etter tilløp til pipebrann.

Våren 1983 startet arbeidet med å sette opp nytt hus. Vi hadde to snekkere som satte opp råbygget, og resten gjorde vi selv.

Med full jobb og ei jente på ett år, var det ei utfordring. Snekkerloftet i fjøsen ble gjort om til et lite kryppinn. Der sov og laget vi mat, men når kulda kom, flyttet vi inn i huset på flatseng. Barnesenga ble flyttet rundt omkring, alt etter hvor vi jobbet.

Jentene på Bakkan var mye og lekte med Idun, og det var gull verd med noen arbeidstimer uten å måtte passe på henne samtidig. En dag i uka var Idun og jeg i byen i leiligheta for å vaske klær, bake brød med mer.

Det var en travel høst, og vi kom oss akkurat inn til jul.

Fjøsen ble også revet etter noen år, og i 1986 bygde vi garasjen. Samtidig bygde Ingebjørg og Osvald sin garasje. Betongbilen kom til de to garasjetomtene annen hver gang, og vi hjalp hverandre med å få betongen utover.

Årene gikk. Vi dyrket potet, gulrot med mer, og vi fikk etter hvert tre jenter. Svein jobbet for det meste borte på an-

legg. Vi brukte å spøke med at jeg var enslig mor uten morstrygd. Alma sa at sånn hadde det bestandig vært på Vollen: Mannfolkene var borte på jobb, og kvinnfolkene holdt stand i hus og heim.

Gården har fått flere små hus opp gjennom årene: Uthuset/vedsjåen, saghuset, grillkåte, drivhus, snekkerbod og nytt dukkehus. Naustet er blitt restaurert, og i år ble det støpt golv. Det var godt å få ei stor rydding i det, og det var mye der som har vært der fra før vår tid.

Vi hadde en avtale om at dette året skulle være et vedlikeholdsår. Etter mange arbeidsår i full jobb og nybygging, måtte det nå tas et skikkelig vedlikehold rundt omkring. Det hjelper ikke at nybygging er artigst.

Huset trengte beis. Vi kom i gang tidlig på våren med skodder og sprosser, men så ble det dårlig vær for sånt arbeid. I midten av juni kunne vi endelig leie en lift for å bli ferdig med veggen ned mot E6. Kloakken har blitt utbe-

dret, og Smibekken er blitt gravd opp enkelte plasser. Litt snekring, maling, utbedring med mer har det vært rundt omkring.

Etter hvert kom tydeligvis trangen til nybygging allikevel. Det støpte gulvet i naustet tente lysten til å utbedre veggene og nausttaket. Det ble også laget loft. Det har blitt tørket mye materialer og bord i naustet de siste årene, og nå kunne plankene lagres på loftet. Kajakkene ble hengt opp på sideveggene. For å ha en liten sammenkomst med naboene, ble det flott å samtidig marker det som var gjort med naustet. Storbordet ble plassert på det nye gulvet, lyslenker ble hengt opp, og gassovn ble kjøpt inn. Men vi måtte jo ha et do ... Dermed ble det bygget et mobilt utedo. Vi kan bruke det i fjæra når det er badesesong og ute med Storelva når vedsesongen er i gang.

Vi ble ikke ferdig med alt vedlikeholdet, men det blir en nok aldri. Vi får fortsette til neste år.

Tenk at det er førti år siden vi kom til bygda. Da var det mye mer folk i alle aldre i alle husene. Det var masse aktiviteter på grendehuset, og alle dro i samme retning for å skape ei levende bygd. En var ikke enig i alt som ble gjort og sagt, men det handler om å gi og ta i alle sammenhenger, så blir det bra for alle.

Gatelysene langs E6 og oppover kirkegårdsveien kom høsten 1983. Etter hvert kom 60-sonen, busslomma og leskuret i 1990. Bygda er langstrakt, og vi ønsker alle å få 60-sonen utvidet med mer gatelys, for ikke å snakke om en gang- og sykkelsti.

Vi er så heldig at vi har grendehuset der vi kan møtes. Tenk hvor fattige vi ville bli på møteplasser hvis vi ikke hadde det. Det er blitt mindre folk i bygda, men det er utrolig hvor mye som er gjort på huset. Vi må fortsette å dra i samme retning, gamle og unge, så er bygda liv laga. Husk at vi er sentrum, midt mellom Narvik og Ballangen.

Vi ønsker alle en riktig god jul og godt nytt år.

Anita og Svein på Vollen

Nye generasjoner

Lillepia vår ble født 7. oktober 2023 på UNN Narvik. En ny Virakværing!

Torgunn og Tor Arne

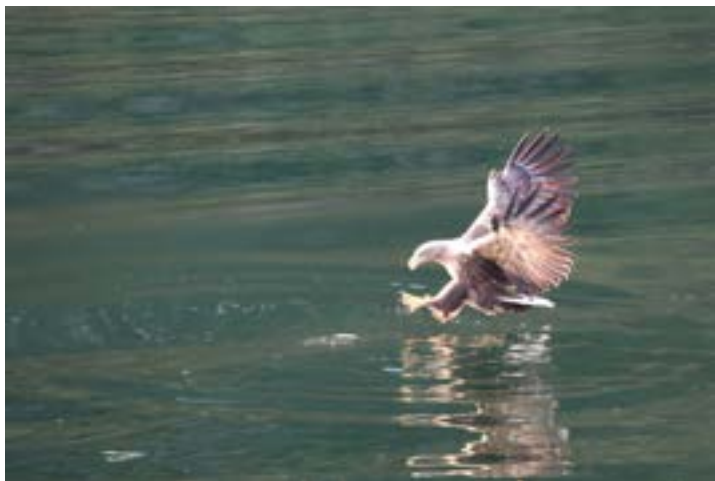

Livet på Hurtigruten

Da skjedde det igjen at det lille hvite huset mellom Vidrek og Skjombrua sto litt ensomt og forlatt ... Og det var nok igjen havet som tok huseieren vekk fra huset. Men denne gangen var det ikke seilskipet Christian Radich, men Hurtigrutens MS Polarlys.

I et halvt år har jeg vært av og på i litt over tre uker om gangen som natur- og kulturformidler. Dagene besto nok av å informere gjestene på Hurtigruten om interessante ting som vi møtte langs kysten, å ta gjestene med på fjellet eller langs kyststier da vi lå til kai, å holde foredrag om blant annet den norske kulturen, norsk geologi og samene og ved å ta bilder av alt mulig som vi kunne se omkring oss. Av bildene laget jeg da film, som ble vist i det daglige møtet som vi hadde med gjestene. Alt i alt en interessant, givende, men også krevende jobb.

Programmet til gjestene er bygd opp omkring alle havner som blir besøkt. Men siden Hurtigruten først og fremst er satt opp som ferge og postbedrift mellom Sør- og Nord-Norge, så er jo ikke alle ankomsttidene tilrettelagt for gjestenes behov. Det er imidlertid arrangert slik at det hver dag er minst ei havn hvor gjestene har litt mer tid til utflukter, bytur eller fjelltur. Men som arbeidstaker på skipet, bør man da også være tilgjengelig til de ulike tider når man ligger til kai eller når det skjer noe spesielt som det å dra inn i Trollfjorden mellom Vesterålen og Lofoten. Det betyr at man på noen dager begynner klokka seks om morgenen, mens man samtidig bør være tilgjengelig etter midnatt på den samme dagen. Det var nok meningen å jobbe tolv timer per dag, så på slike dager burde man da ha én eller flere pauser for å kunne jobbe både tidlig om morgenen og sent på kvelden. Men i praksis opplevde jeg nok at man da bare jobbet 14 eller

15 timer i stedet på en slik dag. Og det var neppe mulig å ta igjen de timene på andre dager, fordi det er alltid mer å gjøre på et skip. Til og med på rolige dager jobber man heller mer enn mindre enn tolv timer.

Siden jeg elsker å ta bilder, så var det nok en veldig gøy del av jobben. Jeg har aldri før laget film av mine bilder, det gjorde jeg for første gang på skipet, men gjestene likte filmene godt og det viste seg gjennom hvor mange USB'er

som ble solgt på slutten av reisen, hvor gjestene kunne kjøpe dem samlet på USB. Jeg har alltid bare sett på fotografi som hobby, men sjefen min trodde at jeg hadde gjort det profesjonelt i mange år på grunn av kvaliteten. Så jeg vurderer nå mer seriøst å ta det med videre i en eventuell neste jobb.

Som før nevnt, fortalte jeg gjestene om ting vi møtte på vår reise; blant annet om Kjeungskjær fyr, det eneste åttekantete fyret i Norge. Det var jo ikke bare gjestene som lærte mye av det, men jeg oppdaget jo også veldig mye langs hele kysten av Norge! Det er litt spesielt å plutselig kunne veien i mange byer og gjenkjenne bygninger og steder når de kommer på NRK i nyhetene.

Det som jeg likte best var å ta gjestene med på fjellet, men etter hvert hadde jeg vel også hatt lyst til å ta dem med på andre fjellturer, men siden Hurtigruten har lite tid på hvert sted, så var det nok vanligvis bare én mulighet. Det finnes imidlertid også Hurtigruten ekspedisjonsskip, som har litt bedre tid på de ulike stedene. Så hvis jeg skal få jobb igjen på Hurtigruten, da håper jeg at det blir på ett av de ekspedisjonsskipene.

Akkurat nå så leter jeg nok etter en ny jobb igjen, og selv om jeg håper mest på at det blir en undervisningsposisjon på universitetet igjen, så forblir jeg åpen for alt mulig som kommer på veien min. Jeg er kontinuerlig i ferd med å ta ekstra kurs og utdanninger som jeg interesserer meg for. Så hvis huset står ensomt og forlatt enda en gang, da opplever jeg antageligvis mitt neste eventyr!

Med vennlig hilsen,
Eeke

Fra naustdøra

Livet i fjæra har i år bært mye preg av omfattende bygningsaktivitet. Det tok i år til med gravemaskinarbeid så snart tela var gått. Da var det dags for å ta fatt på å få opp Lind-naustet som Narvik Kystlag hentet i Kjøpsvika forleden år.

For å få et flatt golv til båtene, måtte det graves ut noe. Det er i grunnen vanskelig å fatte dimensjonene før man står midt oppi det, men etter å ha planert og fylt ut overskuddsmassene får man et inntrykk. Vi snakker om 11x16 meter. Det var skikkelig blåleire under matjorda der nede, så vi måtte grave godt ut og frakte inn mange lass med grus. For å kunne komme nedpå der med lastebiler, måtte det i tillegg lages kjørevei med duk og skikkelig masse. Med maskinhjelp. Blei dette utført på etpar dager. Så får det heller være at det ble reine autostradaen nedover jordet. «Per-Einar

Murerne Per Einar og Paul i full gang med ringmuren

Bodø 2024 - Paul Larsen tar med seg fembøringen "Frøya" fra Narvik, og er hovedattraksjon under åpningssermonien i februar.

Eilert-sens Gate» heter denne 5 meter brei og 30 cm tykk. Nå skal det meste av dette heldigvis bort og brukes til toppdekke og fylles for å legge rels til slippen, så slåttemarka igjen kan få areal tilbake.

Det har vært jevnt med små dugnader nede

ungdommen ellers.

I «Gammelnauaset» har nå nissen fått på lyset for å kunne se bedre å skrive. Utsetting og oppsetting har gått på skinner i år også. Det er 19 år siden det første tømmeret ble felt oppe i Skjomdalen. Setninger fra tele og råte begynner nå å vises, og det forestår noe utskifting av stokk og oppretting. På grunn av bygningsarbeidet, har det ikke vært noen større aktiviteter, bortsett fra Sylvi i Røsåsen's fiskesprell med skoleelever her i høst. Da var det overnatting i lavvu og «skole» i nauset.

Til sommeren er det planlagt to langturer. Den første til Nordskot og Vestfjordseilasen over til Kabelvåg. Så er det Forbundet Kysten's Landsstevne i forbindelse med Bodø's rolle som Europeisk Kulturhovedstad i 2024. Så da håper vi bare på samme gode været som vi hadde i 2023.

i tomte på våren og høsten, og i skrivende stund er det fundamentert, armert, støpt og muret en ringmur som skal stå i hundre år. Vi spøker med at det er met mausoleum over den nordnorske kystkulturen vi bygger, så det må være solid arbeid.... Det kan godt taes på konto for galgenhumor, men sannheten er at interessen for seiling og ivaretagelse av de store nordlandsbåtene er for nedadgående – igjen. Den toppen vi har sett de 20-30 siste årene er sterkt avtagende, og det er veldig mye grått hår blant de som sysler med dette. Litt underlig i grunnen, når man tenker på adrenalinnivået og følelsen når skumsprøyten står om ørene for seil i en stiv kuling, og følelsen av skikkelig «grønt» friluftsliv med nærhet til elementene. Naturopplevelser med elementer av ekstrem-sport med hår på brystet ser jo ut til å trigge

Status før snøen kom og la seg. Krona er støpt og klar

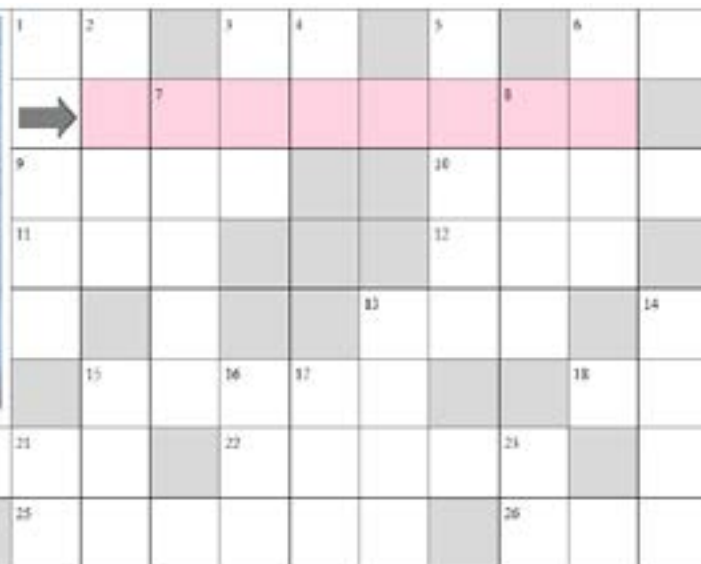
										1	2		3		4	5	6	
										→			7		8			↓
											9			10				
										11			12				13	14
											15				16			17
										18				19		20	21	
	22		23	24		25	26		27			28		29			↓	
30			31		32			33			34			35	36			
	37		38			39				40			41	42				
43		44				45				46			47		48	49		
	50			51			52	53	54					55		56		
57		58	59				60		61					62		63		
64	65					66		67			68			69	70			
			71		72			73	74					75			↓	
76			77						78			79			80			
		81		82				83	84					85	86			
87	88		89		90				91					92		93	↓	
94				95		96	97	98			99		100		101			
	102		103		104					105					106			
107					108			109							110			
		111		112		113	114		115		116		117		118	119	120	
	121				122		123	124					125	126			127	
	128			129		130				131		132				133		
134			135		136							137			138			
																	←	←

- Vannrett:** 16 Fosfor 30 Tren 41 Flokk 58 Nasjon 73 Okse
 1 Uro 17 Øyne 31 Fugl 43 Omdømme 61 Ikke informert 75 Kvinne
 4 Nasjon 18 Drikk 34 Nedbør 46 Te 63 Ofret 76 Moderne
 9 Artikkel 19 Kjeder 35 Bar 48 Drikk 64 Dyr 77 Treg
 10 Frø 23 Kjør 37 Spania 50 Prester 66 Form 78 Skratte
 11 Slekt 25 Ri 38 Elte 51 Sop 68 Trinn 79 Fugl
 13 Dyr 27 Park 39 Lengsel 52 Jøklene 69 Egg 80 Mene
 15 Part 29 Anfallet 40 Bort 56 Bemidlet 71 Sang

82 Elv (ubestemt form)	94 Tidsavsnitt	107 Spørre	123 Fugl	136 Veer
83 Italiensk by	96 Personale	108 Utrop	125 Sjøplante	137 Politi
85 Snodig	99 Mark	109 Tull	127 Legitimasjon	138 Hesten
87 Delstat	101 Verktøy	111 Udelt	128 Hast	
90 Drikk	102 Volummål for kortet	113 Surhetsgrad	129 Dyr	
91 Langsom	103 Frøene	115 Barberes	131 Vektlegge	
92 Dyr	106 Utrop	118 Spiss	133 Fisk	
		121 Sum	134 Øy	

Loddrett:	27 Osean	65 Konjunksjon	100 Dyr	132 Åpning
1 Ivrige	28 Bruksverdi	66 Luftig svev	104 Gripe	133 Uvær
2 Festene	32 Gummilista	67 Fryser	105 Kvinnenavn	134 Bor
3 Unntatt	33 Vasse	70 Om lag	107 Stad	135 Sjarm
4 Plante	36 Uran	72 Kvinnenavn	110 Vene	
5 Ytret	40 Skittent	74 Gløde	111 Steinplata	
6 Sølv	42 Rundt	75 Pronomen	112 Fri	
7 Svoel	44 Flokk	81 Pronomen	114 Lytter	
8 Avliver	45 Ytre	84 Dyr	116 Lite dyr	
12 Strøm	46 Mannsnavn	86 Tre	117 Stans	
14 Øke	47 Overens	87 Ungdomsmesterskap	118 Insekt	
18 Væske	49 Sover	88 Utholde	120 Suge	
20 Tall	53 Hunger	89 Håndtak	121 Insektet (hunkjønn)	
21 Kutter	54 Vent	93 Eksistens	122 Nasjon	
22 Gate	55 Løfte	95 Omkomme	124 Merkelige	
23 Rest	57 Drikk	97 Arte	126 Adverb	
24 Sledeturen	59 Avgangselev	98 Bilde	130 Kjøretøy	
25 Avis	60 Konjunksjon	99 0 Slutt	131 Sperre	
26 Ildsted	62 Hale			

Barnekryssord

Loddrett:

- 2 Fugl
- 3 Sju dager
- 4 Drikk
- 5 Pengespill
- 6 Møbel
- 7 Vennlig
- 8 Trening
- 13 Kamerat
- 14 Ikke sulten
- 15 Tre
- 16 Dyr i skogen
- 17 Unge
- 19 Tall
- 20 Krøllalfa
- 21 Røyk
- 23 Gripe

Vannrett:

1 Klokke	11 Gnukke	22 Blinket
3 Ikke inn	12 Mot	24 Del
6 Bruke nål	13 Mage	25 Trærne
9 Egenskap	15 Ensom	26 Det hele
10 Mener	18 Spørre	
	19 By i Trøndelag	

Finn Fem Feil

Også i år har fotografen vår fått feil med kopieringutstyret sitt under fremkallinga av disse to bildene. Greier du å finne hva som har falt ut på bildet til høyre?

Bessernisser

... men rundt omkring står alle de små rotter. Og de skotter, og de skotter

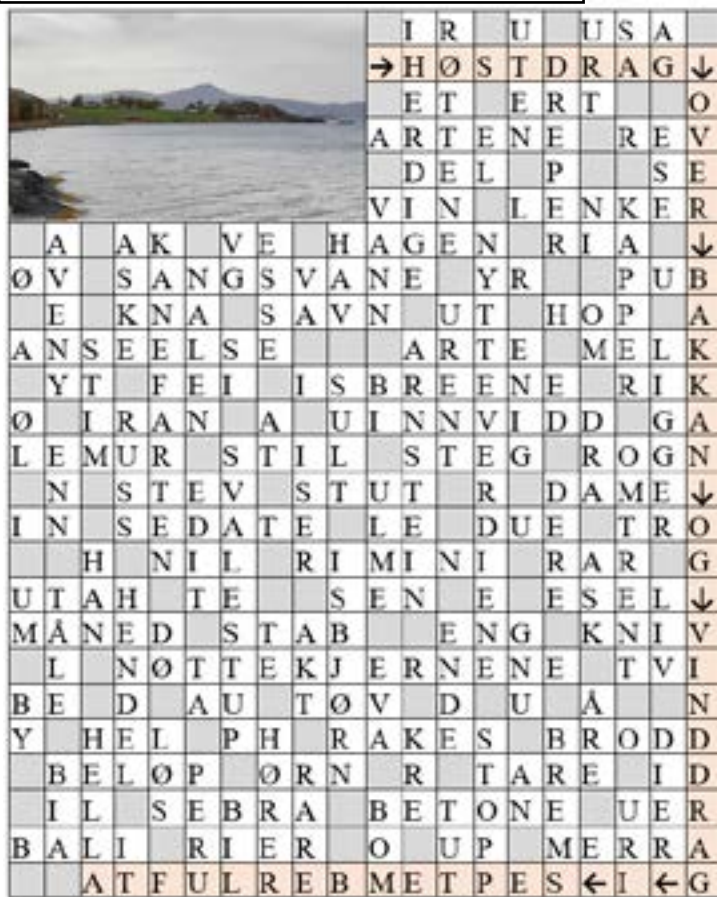

Jon synes den nye julepynten bare er sånn midt på treet

... da kom en Herrens engel og viste sei for Maria

Løsninger

Finn fem feil

1. Sydvest på figuren
2. Vindu på det røde huset
3. Steinfelt på muren
4. Fisk i garnet
5. Stein i steinsirkelen

Jostein kom aldri til å glemme jula onkel Ludvig dreit i julegavene

Romeo og juletre

Juletærne er pyntet

Gunn, røkelse oa mvrra

Telefonliste for bygda 2022

Navn	Mobil- og fasttelefon	Epost
Andrèsson, Valur	40621702	nextbay66@gmail.com
Bjerkelund, Randi og Alf-Harald	97673056 (R), 90580809 (AH)	alfbjerkelund11@gmail.com
Bjerkelund, Øystein	41621009	bjerkelund.dragrace@gmail.com
Brink, Gerd	99407242	gerdjbrink@hotmail.no
Brembo, Rakel	41107423	rakel.brembo@gmail.com
Eidissen, Anne-Berit Sjøfteland	95883423	aberits@gmail.com
Eidissen, Asbjørn Sjøfteland	41425630	asbjoern.eidissen@gmail.com
Eidissen, Øyvind Sjøfteland	96200496	moppisas@gmail.com
Eilertsen, Ingebjørg og Osvald	90125037 (I), 99033401 (O)	osvald.eilertsen@gmail.com ingebjorg.eilertsen@gmail.com
Eilertsen, Svein Yngve	91767715	svein.eilertsen@gmail.com
Evensen, Sissel	41563738	sisevens@online.no
Hansen, Geir Eirik	99306121	geir.eirik@gmail.com
Hansen, Gunnar Leif og Toril Ranheim	93851011 (G) 91134493 (T)	guhans5@online.no torilr.hansen@gmail.com
Haldorsen, Esben	99560047	esben@marborg.no
Hamnvik, Petter	41280850	petterhamnvik@gmail.com
Hansen, Monica	41474742	monica@ascas.no
Holtet, Elin	97473748	elinholtet@gmail.com
Indregard, Martin og Ingrid How	90772497 41557932	martini@online.no ingridhowindregard@gmail.com
Ingebrigtsen, Alf Bjarne	90559851	alf.bjarne.ing@gmail.com
Jensen, Trond	99018996	virak41@gmail.com
Jenssen, Tor-Arne	99548438	steingubben@outlook.com
Jenssen, Mette T.	90969926	Mette.T.Jenssen@narvik.kommune.no
Jespersen, Tor Arne	91668045	a-jesp@online.no
Johnsen Steffen	90185881	steff1.johnsen93@gmail.com
Johannessen, Johnny	47381573	jojo@banenor.no
Josefsen, Renate	97195481	renjo26@yahoo.no
Kristensen, Hanna Alsterlind	98498466	halsterlind@gmail.com
Larsen, Gunn og Torfinn	91154217 (G), 90726025 (T)	torf-la@online.no
Lian, Sofie-Helene	93066620	sh1984@outlook.com
Lundberg, Synnøve og Bjørn	46936665 (S), 95203449 (B)	Holtvik57@gmail.com
Ljunggren, Lill	99263923	lill.ljunggren@online.no
Løkken, Ole Kristian	91573724	spole@online.no
Marteinsdottir, Rosa	90069256	rosabreida@gmail.com
Nijdam, Eeke	46522697	eekemnijdam@gmail.com
Olaussen, Vera	90614787	veraola@online.no
Olsen, Berit	92293352	berit.olsen45@gmail.com
Olsen, Ole Magnus	41230431	olemagol@hotmail.com
Olsen, Torgunn	97187286	torguno@online.no
Overvåg, Liv	96238642	
Przyzycki, Rafal Tomazs	48049037	pako.przyzycki@gmail.com
Ravn, Anita Didriksen og Svein	94838916 (A), 45397185 (S)	anitaravn@live.no, sve_rav@hotmail.com
Ravn, Tove og Ivar	416 94 409 (T), 90023135 (I)	ivravn@gmail.com
Rønning, Embret	976 52 883	embret.ronning@gmail.com,
Røsås, Gerd	41638457	
Røsås, Roger og Sylvi	90882959 (R), 90868270 (S)	Roger.roesaas@gmail.com sylros@vgs.nfk.no
Sandvoll, Unni G.	92602928	unnisandvoll@gmail.com
Simonsen-Berge, Anita E.	41204209	anitaevelyn@hotmail.com
Solli, Frank	90934296	franksolli@gmail.com
Solum, Anita	99306116	anita.solum@hotmail.com
Sørensen, Mats	90929637	matssorensen@gmail.com
Trønnes, Ann-Elisabeth	476 27800	Ann-e-t@frisurf.no
Zachariassen, Shanny	97762185	
Øgsnes, Sølvi og Anders	41729927 (S), 90986117 (A)	post@breidablikk.no (S); adm@hildringstimen.no (A)
Østrem, Trond	99317710	trostrem@gmail.com